

Ruimtelijke onderbouwing
Solarpark Bollendonkseweg
Etten-Leur

samen onze omgeving creëren

Ruimtelijke onderbouwing

Solarpark Bollendonkseweg

Etten-Leur

Opdrachtgever : GroEnergie Groep B.V. / Dronten - Breda
(project nr. 1739)

Projectnummer : 20140506-01

Status rapport / versie nr. : DEFINITIEF 01

Datum : 7 mei 2019

Opgesteld door : Ton-Ewout van Dalen

Gecontroleerd door : ing. M.M. Kooijman-Bons

Voor akkoord : ing. M.M. Kooijman-Bons

Paraaf : _____

Versie nr.	Datum	Omschrijving	Opgesteld door	Gecontroleerd door
C01	06-06-2018	Concept ruimtelijke onderbouwing	TDa	MK
C02	29-08-2018	Definitief concept ruimtelijke onderbouwing	Tda	MK
C03	26-10-2018	Definitief concept ruimtelijke onderbouwing	Tda	MK
C04	08-11-2018	Definitief concept ruimtelijke onderbouwing	Tda	MK
D01	30-04-2019	Definitieve versie ruimtelijke onderbouwing	Tda	MK

Postbus 4156
4900 CD Oosterhout
Hoevestein 20b
4903 SC Oosterhout

t.(0162) 456481
f.(0162) 435588
info@ageladviseurs.nl
www.ageladviseurs.nl

INHOUD

blz.

1. INLEIDING	1
1.1 Aanleiding en doel	1
1.2 Ligging plangebied	1
1.3 Geldend bestemmingsplan	3
1.4 Leeswijzer	4
2. PLANBESCHRIJVING	5
2.1 Bestaande situatie	5
2.2 Toekomstige situatie	5
2.3 Toetsing aan vigerend bestemmingsplan	7
2.4 Duurzaamheid	13
3. BELEID	14
3.1 Rijksbeleid	14
3.2 Provinciaal beleid	16
3.3 Regionaal beleid	24
3.4 Gemeentelijk beleid	25
4. OMGEVINGSASPECTEN	27
4.1 Hergebruik vuilstortplaats	27
4.2 Verkeer en parkeren	27
4.3 Bodem	29
4.4 Geluid	30
4.5 Luchtkwaliteit	30
4.6 Externe veiligheid	31
4.7 Milieuzonering	31
4.8 Water	32
4.9 Natuur	34
4.10 Archeologie	38
4.11 Kabels en leidingen	38
4.12 Overige aspecten	39
4.13 M.e.r.-beoordeling	39
5. UITVOERBAARHEID	42
5.1 Economische uitvoerbaarheid	42
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	42

BIJLAGEN

- 1** (Herziening) Hergebruikplan, als bedoeld in artikel 4.4.6 Provinciale Milieuverordening 2010 (PMV) Herinrichting stortplaats Bollendonkseweg Etten-Leur (NB-code 1700016), ELVO B.V., projectnummer 1739, d.d. 04-04-2019.
- 2** Ontheffingsaanvraag Provinciale Milieuverordening d.d. 26-10-2018 (initieel), (met ontvangstbevestiging d.d. 10 april 2019).
- 3** Econsultancy, Rapportage quickscan flora & fauna Bollendonkseweg te Etten-Leur, rapportnummer 7305.001, D11, d.d. 31-01-2019.
- 4** Boomadviesbureau Duifhuizen, Bomen Effect Analyse Zonnepark Etten-Leur ("BEA") referentie 18928, versie 1.0, d.d. 28-09-2018/30-01-2019
- 5** Econsultancy, Rapportage nader dassenonderzoek Bollendonkseweg te Etten-Leur, rapportnummer 7305.002, D1, d.d. 29-11-2018.
- 6** Productsheet LANDSCAPE 4 HEIGHT with FAST SLIDE FOUNDATION (SADEF).
- 7** Plan "Kwaliteitsverbetering landschap & herplantplicht", ZICHTLIJN te Dongen, projectcode R156-2, d.d. 07-05-2019, met:
  - a. notitie gemeente met vraagstelling aan provincie (vooroverleg);
  - b. reactie provincie d.d. 17-04-2019.
- 8** Rapportage "onderzoek dikte bestaande deklaag", ZICHTLIJN te Dongen, projectcode R157, d.d. 26-03-2019.
- 9** Samenvattend verslag keukentafelgesprekken d.d. 29-04-2019.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In het buitengebied van de gemeente Etten-Leur ligt aan de Bollendonkseweg een voormalige vuilstortplaats. In samenspraak met de grondeigenaar (ELVO Afvalverwerkingsbedrijf B.V. te Etten-Leur) heeft GroEnergie Groep B.V. het initiatief ontwikkeld om binnen de gemeente Etten-Leur een solarpark te realiseren op het terrein van deze voormalige vuilstortplaats. Het initiatief voorziet in de grootschalige, grondgebonden opstelling van zonnepanelen waarmee CO₂-vrije elektriciteit kan worden opgewekt. Het realiseren van dergelijke grootschalige solarparken is noodzakelijk om tot verduurzaming van de energieproductie te komen.

GroEnergie Groep B.V., gevestigd in Dronten en Breda, is een landelijk werkend bedrijf dat zich richt op de ontwikkeling van zonnedaken en -parken. Het bedrijf treedt ook op als technisch dienstverlener en adviseur voor het MKB op het gebied van (andere vormen van) duurzame energie.

Het vigerende bestemmingsplan laat de realisatie van dit solarpark niet toe. Om toch de benodigde omgevingsvergunning te verkrijgen dient dus te worden afgeweken van het huidige planologisch kader. In overleg met de initiatiefnemer is ervoor gekozen om voor deze ontwikkeling een aanvraag in te dienen voor een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan (artikel 2.12, lid 1, sub a onder 3 van de Wabo). Een van de voorwaarden om de vergunning te verlenen is een volledige ruimtelijke onderbouwing, waaruit blijkt dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. In deze ruimtelijke onderbouwing is een verantwoording gegeven waaruit blijkt dat de ontwikkeling aanvaardbaar is op deze locatie. Deze ruimtelijke onderbouwing wordt als onderdeel van de omgevingsvergunningaanvraag (projectafwijakingsbesluit) ingediend.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied van het solarpark betreft een groot deel van de voormalige stortplaats, kadastraal bekend gemeente Etten-Leur, sectie O, nr. 108, gelegen in het buitengebied ten noorden van Etten-Leur. Het betreffende perceel heeft een oppervlakte van circa 14,5 ha.

Van dit perceel zal een oppervlakte van circa 9,8 ha worden benut voor het realiseren van een zonnepark, door middel van het bouwen van draagconstructies voor het plaatsen van zonnepanelen. Deze oppervlakte betreft feitelijk de bovenzijde van het stortlichaam, tot aan de insteek van de taluds, welke taluds thans als groensingel zijn ingericht.

De zuidelijke punt van het kadastrale perceel - groot ca. 1,3 ha - zal worden benut voor het realiseren van groenbepanting in het kader van de kwaliteitsverbetering van het landschap. Om te voldoen aan de wettelijke herplantplicht op grond van de Wet natuurbescherming zal het nabij de stort - aan het Windgat - gelegen perceel (kadastraal bekend gemeente Etten-Leur, sectie O, nr. 151) worden benut. Het betreffende perceel heeft een oppervlakte van circa 1,3 ha.

Ruimtelijke onderbouwing
Solarpark Bollendonkseweg
Gemeente Etten-Leur

20140506-01
april 2019

Figuur 1: Ligging plangebied

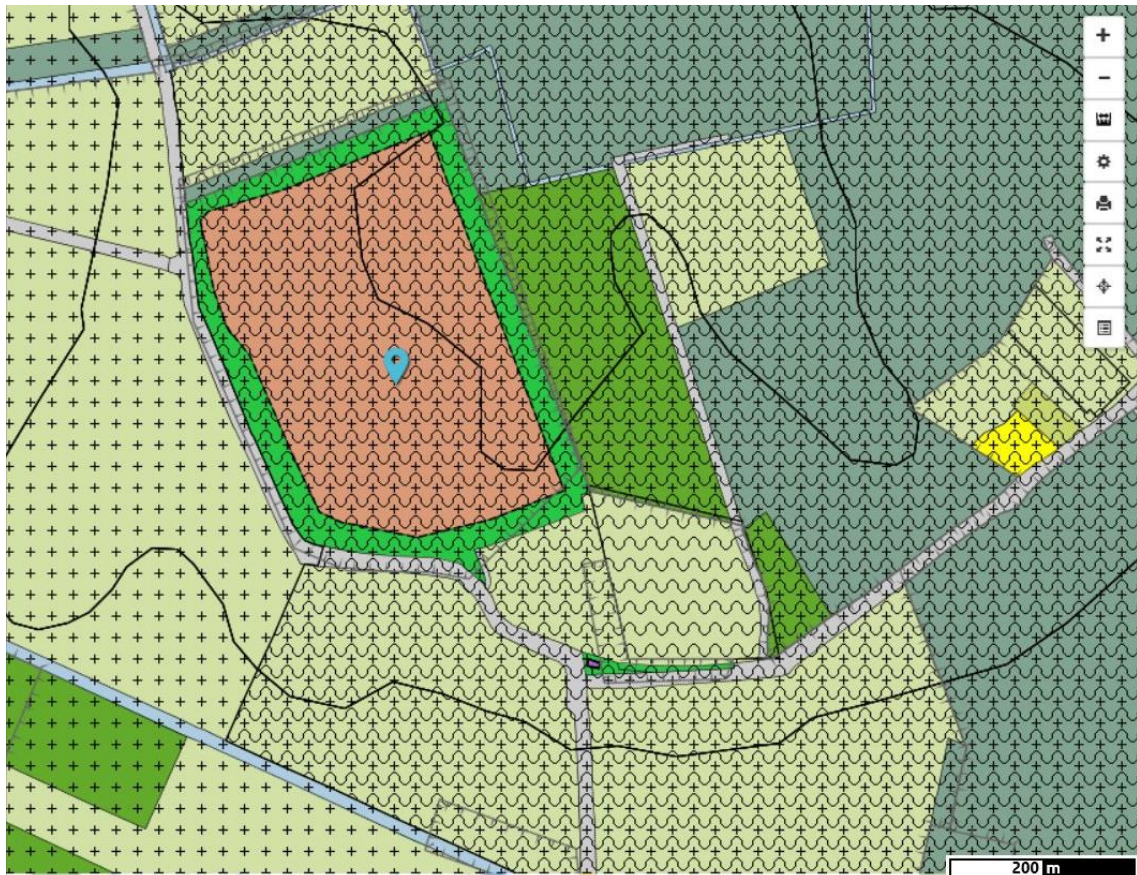

1.3 Geldend bestemmingsplan

Het plangebied ligt binnen het deels onherroepelijke bestemmingsplan "Buitengebied" van de gemeente Etten-Leur (vastgesteld d.d. 30 september 2013). Onderstaand is een uitsnede van de verbeelding van dat bestemmingsplan weergegeven voor de projectlocatie.

Figuur 2: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan 'Buitengebied', gemeente Etten-Leur (2013)

Aan het plangebied zijn de volgende enkelbestemmingen toegekend:

- "Groen - Houtsingel", voor wat betreft de lichtgroene "ring" rond het noordelijke deel van het gebied;
- "Maatschappelijk", voor wat betreft het bruin aangegeven middengebied.
- "Agrarisch met waarden", voor wat betreft het lichtgroen aangegeven zuidelijke deel van de locatie en het driehoekige perceel O 151 aan het Windgat

alsmede drie dubbelbestemmingen, te weten:

- "Waarde –archeologie 2";
- "Waarde-archeologie 4";
- "Waterstaat – Attentiegebied EHS".

Aan het plangebied is de volgende functieaanduiding toegekend:

- 'specifieke vorm van maatschappelijk – voormalige stortplaats'

en bovendien een aantal gebiedsaanduidingen, te weten:

- "cultuurhistorisch vlak";
- "groenblauwe mantel";
- "leefgebied struweelvogels";
- "archeologie opgehoofd".

Deze bestemmingen staan het oprichten van een zonnepark en het gebruik van de gronden voor een dergelijke voorziening niet toe. Deze conclusie wordt nader toegelicht in Hoofdstuk 2 (onder 2.3). Het initiatief past dus niet binnen het huidige planologische kader. Om het initiatief toch mogelijk is maken dient een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan te worden ingediend. Op basis van het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning dient de gemeenteraad van Etten-Leur voor het betreffende initiatief een verklaring van geen bedenkingen (besluit VVGB) vast te stellen, die samen met het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning en de ruimtelijke onderbouwing ter inzage wordt gelegd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de bestaande en toekomstige situatie en de ruimtelijke en functionele inpasbaarheid. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de beleidsmatige haalbaarheid van het plan. De haalbaarheid van het plan aan de hand van de relevante omgevingsaspecten wordt in hoofdstuk 4 behandeld. In hoofdstuk 5 komt de financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan bod.

2 PLANBESCHRIJVING

Dit hoofdstuk gaat in op de beoogde ontwikkeling binnen het plangebied. Eerst is de huidige situatie beschreven, daarna wordt ingegaan op de toekomstige situatie.

2.1 Bestaande situatie

Het plangebied betreft het terrein van de voormalige vuilstortplaats aan de Bollendonkseweg, dat eigendom is van ELVO Afvalverwerkingsbedrijf B.V. gevestigd te Etten-Leur, kadastraal bekend gemeente Etten-Leur, sectie O, nummer 108.

Figuur 3: Kadastraal perceel vm. stortplaats

De stortplaats ligt in het noordelijke deel van het buitengebied van de gemeente Etten-Leur aan de Bollendonkseweg. De stortplaats zelf heeft een oppervlakte van ca. 13 ha, is braakliggend en omheind door een hekwerk. Het maaiveld van de stortlocatie ligt – inclusief een deklaag van ca. 0,5 meter – ca. 8,5 meter hoger dan de omgeving. Dit hoogteverschil is door de omringende groenstrook bijna niet zichtbaar in het landschap. Het terrein heeft een steil talud, dat begroeid is met populieren en struikgewas. Het terrein is grotendeels bedekt met grasland en verwilderde graan- en rietsoorten, terwijl er bovendien sprake is van enkele honderden wilgen, populieren en berken die zich hier spontaan ontwikkeld hebben. De stortplaats wordt via een halfverharde toegangsweg ontsloten. Rondom het terrein bevindt zich een slotensysteem, waarvan de zuidelijke en westelijke sloten geen afwateringsfunctie vervullen. Direct grenzend aan de voormalige stortplaats bevinden zich overwegend grasland en akkers, met uitzondering van de oostzijde waar zich een bosje bevindt. Dit behoort tot natuurgebied Kelsdonk en is grotendeels in eigendom van Staatsbosbeheer. Aan de zuid- en zuidoostzijde zijn op enige afstand twee andere inactieve vuilstorten gelegen: Haansberg (NB-code 1700014) en Windgat (NB-code 1700013).

2.2 Toekomstige situatie

Van het plangebied wordt het grootste – noordelijke – deel van het kadastrale perceel ingericht als solarpark. Dit deel – op de figuur hieronder in blauw aangegeven – wordt ingericht met zonnepanelen. Bij de plaatsing van de panelen geldt als uitgangspunt dat het beschikbare terrein

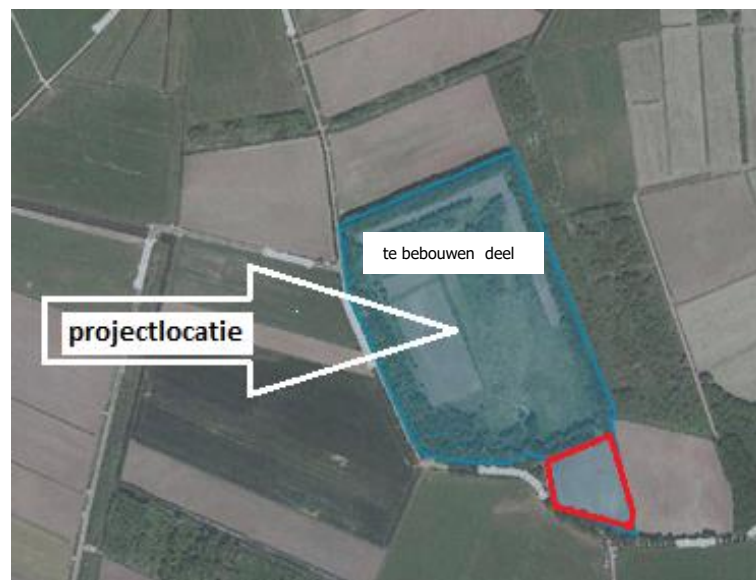
zo efficiënt mogelijk wordt ingericht zodat zoveel mogelijk zonnepanelen kunnen worden geplaatst op het beschikbare oppervlak.

De bestaande groenstructuur / bosrand langs de buitenrand van het plangebied, in de vorm van bomen met onderbeplanting, blijft behouden en wordt gebruikt als landschappelijke afscherming c.q. afscherming voor onbevoegden van de zonnepanelen en parkbekabeling. De in het midden van het plangebied ontstane pioniersbegroeiing en jonge bomenopstand zal ten behoeve van het solarpark worden verwijderd. Het rooien van deze houtopstanden levert een herplantplicht op op grond van de Wet natuurbescherming.

Het reeds bestaande hekwerk aan de buitenzijde van de groenstructuur wordt hersteld.

Het hieronder in rood aangegeven gedeelte van het kadastrale perceel wordt -benut voor het aanbrengen van beplantingen in het kader van de kwaliteitsverbetering van het landschap en de genoemde herplantplicht.

Figuur 3: Projectlocatie zonnepark

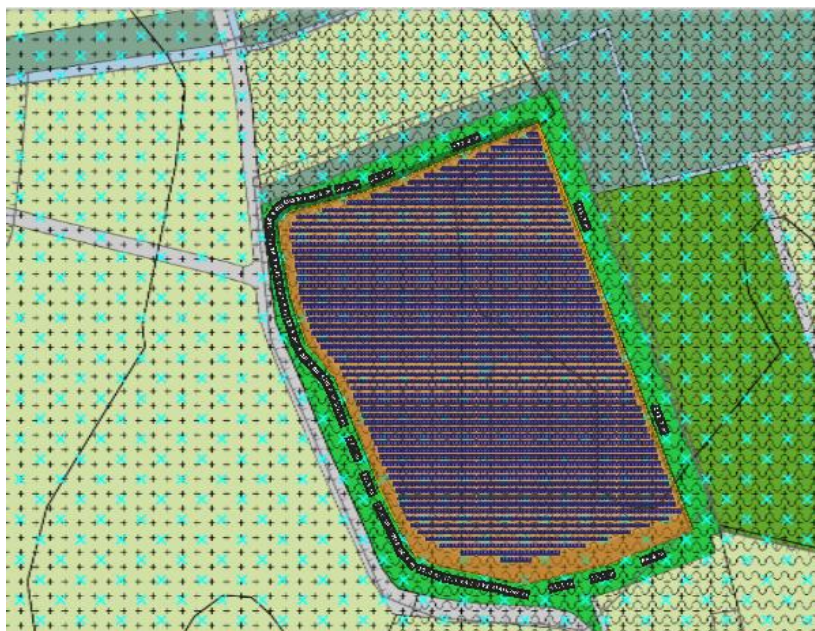

Hiertoe is door landschapsarchitect ir. M van Wezel ("ZICHTLIJN") een plan opgesteld, dat als BIJLAGE 7 onderdeel uitmaakt van deze Ruimtelijke Onderbouwing.

Hieronder is een voorlopige inrichtingsschets weergegeven van het stortlichaam , waarbij is uitgegaan van 52 (korte en lange) rijen draagconstructies, waarop steeds 4 rijen zonnepanelen liggend (landscape) zijn geplaatst, in een zuid gerichte opstelling.

De tussenruimte tussen de draagconstructies bedraagt circa 2,4 meter.

Figuur 4: Lay-out zonnepark op uitsnede bestemmingsplan 'Buitengebied', gemeente Etten-Leur (2013)

Op basis van bovenstaande inrichtingsschets zou een installatie kunnen worden geplaatst met een nominaal vermogen van tenminste 10 MWp (Megawatt piek). Hiermee kan –volgens prognose- voorzien worden in de elektriciteitsbehoefte van ca. 2.600 huishoudens (bij een gemiddelde elektriciteitsbehoefte van 3.500 kWh/hh/jaar).

2.3 Toetsing aan vigerende bestemmingsplan

Met betrekking tot het initiatief zijn de volgende voorgenomen activiteiten met het oog op de omgevingsvergunningsaanvraag relevant:

- het bouwen van de hieronder genoemde bouwwerken, geen gebouwen zijnde:
  - o draagconstructies¹ voor de zonnepanelen (de exacte uitvoering hiervan wordt pas later in het proces definitief bepaald);
  - o hekwerken²;
  - o trafo³;
- het vellen/rooien van houtopstanden⁴;
- het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden⁵ aan de deklaag van het stortlichaam;
- het gebruik⁶ van de locatie als zonnepark, ten behoeve van de CO₂-vrije opwekking van elektriciteit;
- het aanbrengen van beplantingen⁷ op het perceelgedeelte met de bestemming "Agrarisch met waarden" en op het perceel aan het Windgat met diezelfde bestemming.

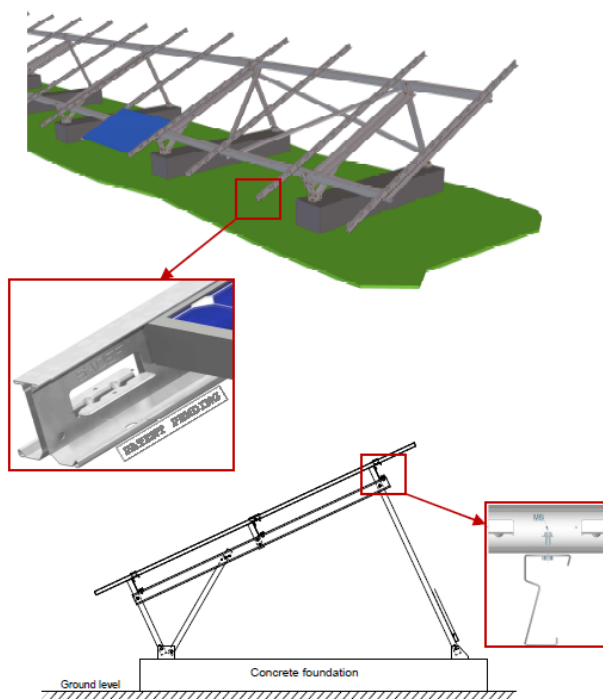
Ad. 1: Bouw draagconstructies

Ingeval van grootschalige (grondgebonden) opstellingen wordt veelal gekozen voor draagconstructies uitgevoerd met betonnen liggers die meerdere rijen zonnepanelen kunnen dragen.

In onderstaande afbeelding is indicatief een draagconstructie aangegeven die wordt gefundeerd op betonnen liggers van ca. 0,50 m hoog, die tot een diepte van 0,25 m worden ingegraven. De exacte uitvoering van de draagconstructie die wordt toegepast, wordt op een later moment in

het proces bepaald, maar in principe zal sprake zijn van 4 rijen "landscape" geplaatste zonnepanelen op de draagconstructies. (N.B. Zie ook (indicatieve) BIJLAGE 6: Product sheet).

Figuur 5: Principe draagconstructie op betonnen liggers

De draagconstructies worden op het bestaande stortlichaam geplaatst, waardoor de gehele installatie de huidige oppervlaktevorm van het stortlichaam zal aannemen. Eén en ander zal echter vanwege de aanwezige groensingel van locaties buiten het terrein niet zichtbaar zijn.

Het bouwen van deze draagconstructies is in strijd met de bestemming "Maatschappelijk" (specifieke vorm van maatschappelijk - voormalige stortplaats), zoals geregeld in artikel 12 van de Regels van het bestemmingsplan "Buitengebied" van de gemeente Etten-Leur.

Ad. 2: Bouw hekwerken

Vanwege (verzekeringstechnische) veiligheidseisen en om diefstal van zonnepanelen te voorkomen dient elk solarpark in principe te worden voorzien van een adequaat hekwerk. De projectlocatie is grotendeels al voorzien van een erfafscheiding. Dit bestaande hekwerk - dat gerealiseerd is op gronden met de bestemming "Groen -Houtsingel"- wordt waar nodig hersteld of vernieuwd.

Artikel 10, lid 3 van het bestemmingsplan geeft sub a en sub b aan dat de gronden met deze bestemming slechts mogen worden bebouwd met terreinafscheidingen met een open karakter, waarvan de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 1,50 m.

Dit hekwerk is momenteel al hoger dan 2 m boven maaiveld en wijkt dus af van de regels van het bestemmingsplan. Herstel of gedeeltelijke vernieuwing van dit hekwerk kan echter plaatsvinden op basis van overgangsrecht (artikel 40.1).

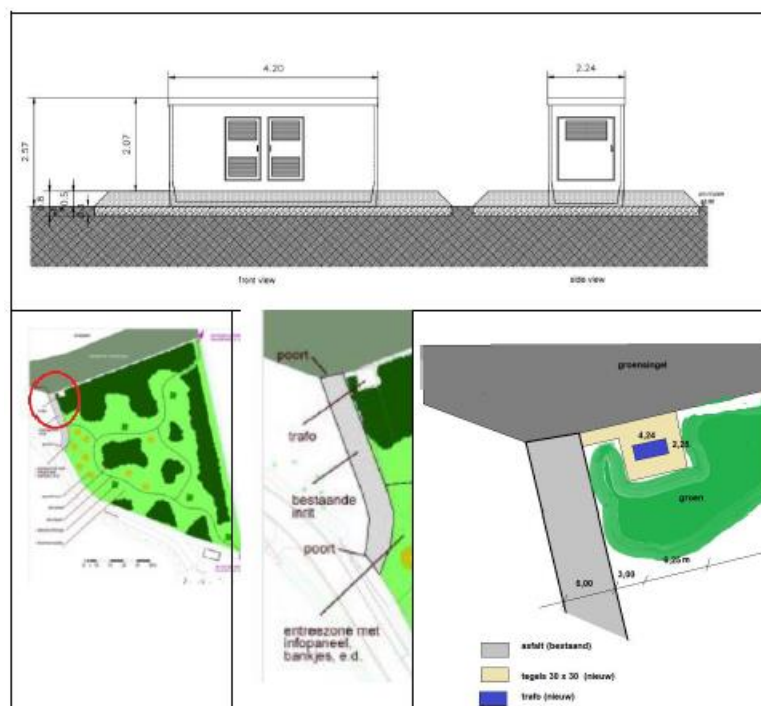

Ad. 3: Bouw trafo

Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat de, voor dit solarpark, benodigde trafo wordt uitgevoerd als "kast"-model, dat wil zeggen als een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met – zowel qua hoogte als qua oppervlakte - beperkte afmetingen.

De bouw van een trafo is voorzien op het ten zuiden van de bestemming "Groen - Houtsingel" gelegen gedeelte van het kadastrale perceel, zoals (indicatief) aangegeven op de onderstaande schets. Dat gedeelte heeft een agrarische bestemming (met waarden) zonder bouwvlak. De beoogde bouw van een trafo is op basis van het geldende bestemmingsplan (artikel 4) niet mogelijk.

Figuur 6: Aanzicht en locatie trafo

Ad. 4: het vellen/rooien van houtopstanden

De deklaag van het stortlichaam is in de loop der jaren begroeid met bomen en struiken. Deze houtopstanden zijn in de BEA in beeld gebracht en moeten ten behoeve van de realisatie van het beoogde zonnepark worden verwijderd. Daarover geven de regels met betrekking tot de bestemming "Maatschappelijk" geen beperkingen, maar deze activiteiten dienen tevens te worden getoetst aan de regels met betrekking tot de dubbelbestemmingen en de gebiedsaanduidingen (zoals in Hoofdstuk 1, onder 1.3 weergegeven).

De regels m.b.t. de dubbelbestemmingen "Waarde - Archeologie 2", "Waarde - Archeologie 4" en "Waterstaat = Attentiegebied EHS" bevatten met betrekking tot het vellen/rooien van houtopstanden geen beperkingen.

Artikel 36.7.1 van de regels bevat evenwel voor (o.a.) de gebiedsaanduidingen "cultuurhistorisch vlak", "groenblauwe mantel" en "leefgebied struweelvogels" een verbod om zonder of in afwijking

van een omgevingsvergunning (o.a.) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- het verwijderen van houtgewas en het vellen of rooien van houtopstanden.

Artikel 36.7.2 sub c bepaalt echter dat dat verbod niet van toepassing is op werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden welke:

- a. etc.
- b. etc.
- c. binnen het bouwvlak dan wel bestemmingsvlak van de bestemming ..... "Maatschappelijk".....plaatsvinden dan wel binnen het agrarische bouwvlak.

De beoogde werkzaamheden zullen worden uitgevoerd binnen het bestemmingsvlak van de bestemming "Maatschappelijk". Het verwijderen van houtgewas en het vellen of rooien van houtopstanden in de secties 2, 3, 8, 9, 12, 13 en 14, zoals die zijn aangegeven in de BEA, is derhalve **niet** omgevingsvergunning-plichtig.

Wel dient - overeenkomstig de conclusies in het flora & fauna quick scan-rapport (Bijlage 3) van Econsultancy - voor deze werken een melding aan de provincie Noord-Brabant te worden gedaan op grond van de Wet natuurbescherming (bescherming houtopstanden). Die wet kent ook een herplantplicht.

Daarvoor komt het zuidelijke deel van het kadastrale perceel - het gedeelte met de bestemming : Agrarisch met waarden" - in aanmerking, alsook - vanwege het feit dat daar niet geheel aan de herplantplicht kan worden voldaan - het aan het Windgat gelegen driehoekige perceel (O 151) met diezelfde bestemming. Zie voorts onder Ad. 7

Ad. 5: het uitvoeren van onderhoudswerken aan de deklaag van het stortlichaam

Het stortlichaam op de voormalige stortplaats is indertijd voorzien van een (voorgeschreven) deklaag van tenminste 0,5 m. Uit eerdere rapportage (2009) bleek dat de deklaag op met name het zuidelijke deel van het stortlichaam niet overal aan die eis voldoet.

Uit de vergelijking van hoogtemetingen (2009 - 2018) blijkt dat er in die tussenliggende periode niet of nauwelijks sprake is geweest van inklinken. In het kader van normaal onderhoud zal ELVO in goed overleg met gemeente en provincie door middel van proefboringen vaststellen waar en in welke mate sprake zal moeten zijn van aanvulling van de deklaag. Voor die aanvullingen zal grond moeten worden aangevoerd, vóórdat die deklaag zal worden gebruikt ten behoeve van het plaatsen van draagconstructies voor het zonnepark.

De dubbelbestemming "Waterstaat - Attentiegebied EHS" kent in het kader van het behoud, herstel en / of ontwikkeling van de hydrologische waarden in artikel 30.2.1 een verbod om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- a. Het verzetten van grond van meer dan 100 m³ ...etc.

Artikel 30.2.2 bepaalt echter dat dat verbod niet van toepassing is op werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden welke:

- a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen overeenkomstig de overige bestemmingen van deze gronden, dan wel van ongeschikte betekenis zijn en/of voortvloeien uit het normale gebruik overeenkomstig de bestemming;
- b. etc.

Het beoogde onderhoud van de deklaag zal plaatsvinden in het kader van het normale beheer van de voormalige stortplaats, teneinde aan de gestelde eisen met betrekking tot de afdeklaag

te (blijven) voldoen. De voorgenomen realisatie van het zonnepark heeft op zich geen extra grondverzet tot gevolg.

Het noodzakelijke grondverzet is dan ook niet omgevingsvergunning-plichtig.

Ad. 6: Gebruik als zonnepark

Het gebruik als zonnepark verdraagt zich niet met de bestemmingsomschrijving van de bestemming "Maatschappelijk". De beoogde zonneweide zal geheel op de gronden met deze bestemming - met een oppervlakte van ca. 9,8 ha - worden gerealiseerd.

Tussen de in rijen te plaatsen draagconstructies met zonnepanelen onderling en tussen die rijen en de insteek van de taluds zal sprake zijn van enige "verkeersruimte", tevens ter voorkoming van schaduwwerking (onderling c.q. door de omliggende groensingel).

Zoals al eerder geconstateerd dient - om het initiatief toch mogelijk is maken - een aanvraag omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan te worden ingediend. Op basis van het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning dient de gemeenteraad van Etten-Leur voor het betreffende initiatief een verklaring van geen bedenkingen (besluit VVGB) vast te stellen, die samen met het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning en de ruimtelijke onderbouwing ter inzage wordt gelegd.

Ad. 7: Aanbrengen van beplantingen

In opdracht van GroEnergie Groep B.V. is een plan voor de "Kwaliteitsverbetering landschap & herplantplicht" opgesteld door landschapsarchitect ir. Marcel van Wezel ("ZICHTLIJN") d.d. 26 april 2019.

Dit plan bevat een voorstel met betrekking tot de landschappelijke maatregelen, zoals die door initiatiefnemer worden voorgesteld om te voldoen aan zowel de vereisten zoals die aan de realisering van een zonnepark door de provincie worden gesteld, als ook aan de wettelijke herplantplicht op grond van de Wet natuurbescherming.

Het plan borduurt voort op de BEA en de quickscan Flora & Fauna en beoogt een inrichting van het zuidelijke deel van het perceel van de vm. stortplaats, waarbij:

- wordt aangesloten op de natuurwaarden aan de oostzijde van de stortplaats;
- wordt aangesloten op het plaatselijke recreatief netwerk van Staatsbosbeheer;
- recreatief medegebruik door diverse natuur- en milieuverenigingen en passanten mogelijk is;
- relatief weinig bomen, maar wel een uitgebreide kruidlaag - belangrijk voor struweelvogels - wordt aangebracht;
- opgaande beplanting tegen het (zuidelijke) talud van het stortlichaam wordt aangebracht;
- ruimte wordt gereserveerd voor recreatieve voorzieningen als een informatiepaneel, banken e.d.;
- op het zonnepark zelf de tussenruimten tussen de rijen zonnepanelen zullen worden ingevuld als bloemrijk grasland.

Om te voldoen aan de volledige herplantplicht benoemt het plan voorts de mogelijkheid om perceel O 151 in te richten als een zgn. "voedselbos", zulks in nauwe samenwerking met de Stichting Natuur- en MilieuEducatie Etten-Leur.

Figuur 7: aanbrengen beplantingen op het agrarische deel van het perceel

Voor zowel het zuidelijke deel van het stortplaats-perceel als perceel O 151 geldt qua bestemmingsplan het navolgende.

De voor 'Agrarisch met waarden' aangewezen gronden zijn volgens artikel 4 van de regels o.a. bestemd voor:

- (a.) grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde grondgebonden veehouderijen;
- (e.) agrarisch natuur- en / of landschapsbeheer;
- (l.) behoud, versterking en / of ontwikkeling van de natuurwaarden en landschapswaarden in het algemeen en in het bijzonder voor:
  - 3. cultuurhistorisch waardevolle gebieden ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorisch vlak';
  - 4. het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden ter plaatse van de aanduiding 'groenblauwe mantel';
  - 8. struweelvogels ter plaatse van de aanduiding 'leefgebied struweelvogels';

waarbij voor l onder 1 tot en met l onder 10 het bepaalde in [36.7](#) van toepassing is; alsmede voor bijbehorende:

- (o) groenvoorzieningen en / of kleinschalige landschapselementen;

Genoemd artikel 36.7.1.c.10 is voor wat betreft gebieden met de aanduiding "cultuurhistorisch vlak" relevant met betrekking tot "het beplanten van gronden met houtopstanden", met dien verstande dat het verboden is om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning dergelijke werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren.

De realisering van het door ZICHTLIJN opgestelde beplantingsplan pas weliswaar binnen de doeleindenomschrijving van de bestemming "Agrarisch met waarden", doch voor het beplanten van de betreffende gronden is **wel** omgevingsvergunning vereist.

De aanvaardbaarheid van het zonnepark is op basis van provinciale regels mede afhankelijk van de provinciale beoordeling van de beoogde kwaliteitsverbetering van het landschap. Hierop wordt in hoofdstuk 3.2 (Provinciaal beleid) nader ingegaan.

2.4 Duurzaamheid

RVO.nl voert beleid uit in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat om in 2023 het aandeel duurzame energie op 16% te krijgen. Dit gebeurt met financiering, implementatie, kennis en innovatie. Het programma Duurzame Energie Nederland (DEN) stimuleert de toepassing van bio-energie, zonne-energie, warmtepompen en geothermie en windenergie op land. Tegelijkertijd wordt landelijk gestreefd naar een volledig duurzame energievoorziening in 2050.

Bedrijven en (non-profit) instellingen kunnen gebruik maken van de subsidie Stimulering Duurzame Energieproductie (bekend als de SDE⁺-regeling). Er zijn 6 categorieën: Biomassa, Geothermie, Water, Wind (land, meer en primaire waterkering) en Zon. In de categorie Zon worden twee subcategorieën onderscheiden: Hernieuwbare elektriciteit en Hernieuwbare warmte.

In afwachting van de ontwikkeling en implementatie van nieuwe technieken ligt de nadruk in de energietransitie in de komende jaren op windenergie (op water en op land) en op zonne-energie (dak- en grondgebonden locaties).

Gemeenten, en derhalve ook de gemeente Etten-Leur, zijn verplicht om een eigen beleid vast te stellen met betrekking tot de energietransitie. In ruimtelijke zin betekent dat o.a. dat de plaatsingsmogelijkheden voor wind- en grondgebonden zonne-energie in beeld moeten worden gebracht en beoordeeld. Waar de provincie Noord-Brabant mogelijkheden biedt (zie hierna Hoofdstuk 3, 3.2) om een dubbele functie te geven aan voormalige stortplaatsen, kan de gemeente Etten-Leur indirect - door het onderhavige project te integreren in het gemeentelijk beleid - een aanzienlijke bijdrage leveren aan de (gemeentelijke) energietransitie-doelstelling.

3 BELEID

Dit hoofdstuk gaat in op het beleid dat de verschillende overheden voor ruimtelijke ontwikkelingen hebben opgesteld. Ten eerste het rijksbeleid, vervolgens het provinciale beleid en tot slot het gemeentelijke beleid. De relevante beleidsstukken zijn beschreven, waarna is toegelicht welke/in hoeverre onderdelen hiervan betrekking op voorliggende ontwikkeling.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 *EU-richtlijn Hernieuwbare energie*

Vanuit Europa verplicht de RES-directive (EU-richtlijn Hernieuwbare energie) lidstaten om met duurzame energie aan de slag te gaan, dus ook met zonnestroom en zonnewarmte. Belangrijke aspecten uit deze richtlijn op het gebied van zonne-energie zijn:

- In nationale actieplannen moeten lidstaten aangeven op welke wijze zij de toepassing van Duurzame Energie stimuleren.
- Voorbeeldfunctie publieke gebouwen door verplicht aandeel duurzame energie.
- Sinds eind 2012 moet elke lidstaat een certificeringsregeling en opleidingsstructuur voor installateurs hebben.

De Nederlandse overheid voert voor de energiesector een topsectorbeleid. Een dergelijk beleid wordt gevoerd voor sectoren waarin Nederland internationaal uitblinkt of die cruciaal zijn voor de Nederlandse maatschappij. Deze topsectoren leveren belangrijke bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken, zijn kennisintensief en export georiënteerd. De Topsector Energie is de drijvende kracht achter innovaties die nodig zijn voor de transitie naar een betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam energiesysteem. De transitiepaden uit de Energieagenda bepalen de prioriteiten van de Topsector Energie. De belangrijkste doelstelling van deze agenda is: Groene groei! Dit wordt als volgt vertaald:

- –Groen: energietransitie in Nederland faciliteren;
- –Groei: Nederlandse energiesector economisch versterken.

Voor het bereiken van deze doelstelling is innovatie essentieel, daarom is er voor elk thema in de Topsector Energie een Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI) opgericht, waaronder het TKI Solar Energy. Het TKI Solar Energy is een Stichting zonder winstoogmerk om innovatie te bevorderen in de NL zonne-energiesector middels publiek-private samenwerking.

3.1.2 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)*

Het integrale ruimtelijke en mobiliteitsbeleid op rijksniveau is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). In deze structuurvisie heeft het Rijk de ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028 gegeven, te weten:

- de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer en energie (inclusief het aanwijzen van gebieden waar grootschalige windparken kunnen komen);
- de waterveiligheid (zoals de Afsluitdijk), het kustfundament en de milieukwaliteit;
- de bescherming van het cultureel erfgoed en unieke natuur (zoals de Waddenzee, de Stelling van Amsterdam en de Veluwe);

Voor het plangebied zijn geen Rijksbelangen of –opgaven vastgelegd.

Om een zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen, heeft het Rijk een ladder voor duurzame verstedelijking in de SVIR geïntroduceerd en deze verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

3.1.3 Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

In artikel 3.1.6 lid 2 Bro is per 1 oktober 2012, met een aanpassing per 1 juli 2017, voorgeschreven, dat indien een bestemmingsplan 'een nieuwe stedelijke ontwikkeling' mogelijk maakt, in de toelichting van het bestemmingsplan een verantwoording daarvan moet plaatsvinden volgens de systematiek van de ladder voor duurzame verstedelijking. De ontwikkeling van een solarpark betreft een nieuwe planologische mogelijkheid ten behoeve van een specifieke vorm van bedrijvigheid die niet onder de definitie van een stedelijke ontwikkeling valt..

3.1.4 Energieakkoord (2013)

In het energieakkoord is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het energieakkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken op de korte en middellange termijn en formuleert een aantal doelstellingen. Eén van die doelstellingen is dat het aandeel duurzaam opgewekte energie in het totale energieverbruik dient te stijgen.

Het initiatief past dus binnen het energiebeleid van het Rijk zoals dat is neergelegd in het Energieakkoord.

3.1.5 Zonnestroom in Nederland

De Nederlandse overheid stimuleert toepassing van zonnestroom in de gebouwde omgeving, op en aan gebouwen. Het accent ligt niet op zoveel mogelijk meters maken, maar op het 'lerend implementeren'. De overheid wil zo de markt en infrastructuur klaarmaken voor de grootschalige uitrol van zonnestroom tussen 2015 en 2020. De Nederlandse doelstellingen uit het werkprogramma Schoon & Zuinig zijn voor zonnestroom onder meer uitgewerkt in de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+).

Solarprojecten komen alleen in aanmerking voor SDE+ subsidie als zij een grootverbruikersaansluiting (>3*80A) hebben.

Voorts kan pas SDE+ worden aangevraagd, zodra sprake is van een inwerking getreden Omgevingsvergunning.

Het initiatief past binnen bovenstaande beleidsstukken.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Structuurvisie Ruimtelijke Ordening - partiële herziening 2014

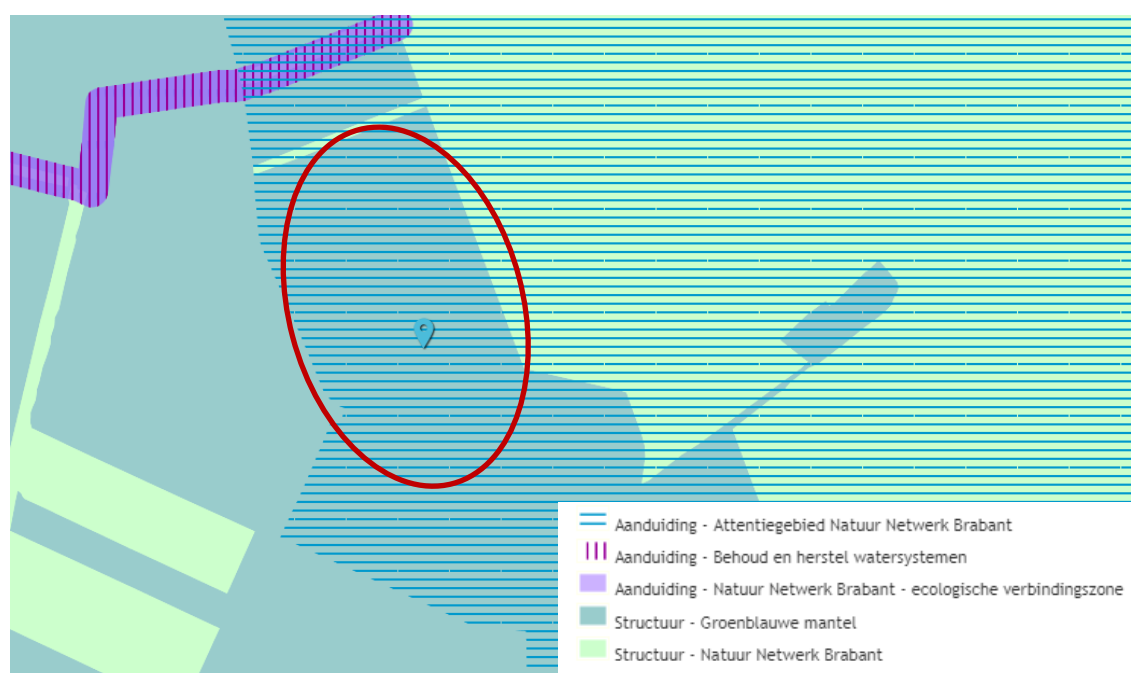
Op 19 maart 2014 is Structuurvisie Ruimtelijke Ontwikkeling 2010 (SVRO) in werking getreden. Sinds de vaststelling van de SVRO in 2010 hebben Provinciale Staten diverse besluiten genomen die een verandering brengen in de provinciale rol en sturing, of van provinciaal beleid. Deze besluiten zijn nu vertaald in de 'Structuurvisie RO 2010 – partiële herziening 2014'.

De kwaliteiten binnen de provincie Noord-Brabant zijn sturend bij de te maken ruimtelijke keuzes. De ruimtelijke visie van de provincie bestaat op hoofdlijnen uit een robuust en veerkrachtig natuur- en watersysteem met aandacht voor hoogwaterbescherming, droogte en biodiversiteit. Een multifunctioneel landelijk gebied, waar de functies landbouw, recreatie en natuur in relatie tot elkaar ruimte krijgen met aandacht voor cultuurhistorische waarden en de leefbaarheid van kleine kernen is het uitgangspunt. En een gevarieerd en aantrekkelijk stedelijk gebied, met sterke steden, groene geleidingszones en uitloopgebieden (intensieve recreatie, stadslandbouw) wordt nagestreefd. Met aandacht voor sterke regionale economische clusters, (inter)nationale bereikbaarheid, knooppuntontwikkeling (zowel in de centra als aan de randen van de steden).

De structuurvisie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie Noord-Brabant en vormt de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. Eén van deze instrumenten is de provinciale verordening. Deze provinciale verordening kent een rechtstreekse doorwerking in ruimtelijke plannen en is derhalve relevanter voor deze toelichting. In de volgende paragraaf wordt hier nader op in gegaan. Ook is in die paragraaf aangegeven hoe het provinciaal beleid is vertaald in dit bestemmingsplan.

Het plangebied is gelegen in de structuur 'groenblauwe mantel' met de aanduiding 'Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant', zoals te zien op onderstaande figuur. Daarnaast heeft het plangebied de aanduiding 'Cultuurhistorisch vlak'.

Figuur 8: Uitsnede themakaart natuur en landschap Verordening ruimte

De groenblauwe mantel vormt het gebied tussen het kerngebied groenblauw uit het Natuur Netwerk Brabant en het landelijk gebied, alsook het stedelijk gebied. De mantel beschermt het kerngebied groenblauw en zorgt voor verbinding met het omliggende gebied. De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit multifunctioneel landelijk gebied met grondgebonden landbouw. Het beleid in de groenblauwe mantel is gericht op het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap.

De groenblauwe mantel biedt daarbij ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap: de 'ja-mitsbenadering'.

In artikel 6.19 van de Verordening Ruimte zijn de specifieke regels gegeven voor de vestiging – in afwijking van het verbod voor nieuwe vestiging van niet-agrarische functies in die groenblauwe mantel - van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen met een omvang van meer dan 5.000 m².

De Cultuurhistorische Waardenkaart geeft een beschrijving van de cultuurhistorische waarden en kenmerken van de gebieden die als zodanig zijn aangewezen. Het betreft hier de Oost- en Westpolder die deel uitmaken van het cultuurhistorisch landschap dat wordt gevormd door de landgoederen en veenrelicten bij Zundert en Etten-Leur.

Het plangebied betreft een voormalige stortplaats zodat er ter plaatse geen sprake is van waarden en / of kenmerken die behouden of beschermd dienen te worden.

In beginsel gaat de provincie er vanuit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie is de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan. Aan een dergelijke vergunning kan een termijn worden verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld.

3.2.2 Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant 2010

In Brabant liggen zo'n 600 stortplaatsen die niet meer gebruikt zijn na 1 september 1996 en die samen veel ruimte in beslag nemen. De provincie ziet graag dat voormalige stortplaatsen een zinvolle inrichting krijgen, zeker als uit onderzoek – zoals in de onderhavige situatie – is gebleken dat de milieurisico's beperkt zijn.

De Provinciale Milieuverordening bepaalt dat ieder hergebruik van zo'n stortplaats moet voldoen aan specifieke milieuregels en –voorwaarden. Die regels en voorwaarden zijn opgenomen in hoofdstuk 4, titel 4.4 van de verordening en in de beleidsnota Hergebruik van stortplaatsen.

De herinrichting van de stortplaats met een solarpark is in beginsel verboden op grond van het bepaalde in artikel 4.4.3 lid 1 van de Provinciale Milieuverordening. Gedeputeerde Staten kunnen op grond van artikel 4.4.4 ontheffing verlenen van dat verbod indien het belang, dat de voormalige stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt, zich daartegen niet verzet.

Op grond van artikel 4.4.6 is de indiening van een hergebruikplan bij de aanvraag om ontheffing verplicht.

Beoordeling

Voor dit initiatief tot hergebruik en inrichting van de voormalige stortplaats is een ontheffingsaanvraag ingediend. In het kader van deze ontheffingsaanvraag is een (herzien) hergebruikplan opgemaakt dat deel uitmaakt van die aanvraag. Dit hergebruikplan en de ontheffingsaanvraag zijn als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd.

Conclusie

Met betrekking tot dit initiatief voor de herinrichting van de stortplaats met een solarpark kan een ontheffing worden verkregen op basis van de Provinciale Milieuverordening.

3.2.3 Verordening ruimte Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben in juli 2015 de Verordening ruimte 2014 geheel opnieuw vastgesteld en met de laatste wijziging van de regels in juli 2017 is de naam gewijzigd in Verordening ruimte Noord-Brabant (hierna: de Verordening). In deze Verordening zijn alle vastgestelde wijzigingen van het afgelopen jaar van regels en kaarten verwerkt, inclusief de wijzigingen vanwege het in procedure gebrachte ontwerp 'Wijziging Verordening ruimte 2014, veegronde regels 2'. Met deze wijzigingen zijn de regels voor zonnevelden in de Verordening opgenomen (art. 6.19).. De Verordening is één van de instrumenten die de provincie kan inzetten om de doelen uit de Structuurvisie RO (SVRO) te realiseren. De gemeenteraad moet bij het vaststellen van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan, de regels uit de Verordening toepassen.

Tot de hoofddoelstellingen van de Verordening behoren: zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en een kwaliteitsverbetering van het landschap.

Dit initiatief draagt bij aan het behalen van deze doelstellingen doordat aan een voormalige stortplaats een nieuwe functie gegeven wordt. Het stortlichaam is bovendien in de basis al optimaal landschappelijk ingepast door de aanwezige groensingel.

Vooruitlopend op de realisering van het zonnepark zal die forse groensingel worden ge-optimaliseerd. Op dit moment wordt er geen tot weinig beheer gedaan. Hierdoor dreigt de beplanting als geheel door te schieten naar een bos met weinig onderbeplanting. Om de natuurwaarden te verbeteren zou de kruinlaag en de struiklaag geoptimaliseerd kunnen worden door her en der een boom weg te halen (bosdunning), waardoor er weer licht op de bodem komt. Het huidig sortiment is divers van samenstelling en is goed. Door de dunning zal door natuurlijk opschot al de gewenste kruiden en struiken opkomen. Het verwijderen van bomen is daarnaast ook noodzakelijk. In de BoomEffectAnalyse wordt gesteld dat diverse bomen niet goed verankerd zijn omdat mogelijk het grondpakket te dun is. Door regelmatig beheer uit te voeren en door de bomen die te groot worden of omvallen, te verwijderen wordt gezorgd dat er grote diversiteit ontstaat. Dat hierbij niet gestreefd wordt om alle individuele bomen door te laten groeien naar eindstadium is een doelbewuste keuze. Het bos wordt jong gehouden met bijbehorende belevingswaarde.

De beoogde kwaliteitsverbetering van de groensingel zal bovendien een positieve invloed hebben op het leefgebied van struweelvogels, hetgeen uiteraard past in de doelstelling van de gebiedsaanduiding "leefgebied struweelvogels" in het bestemmingsplan.

De aanwezige groensingel en de hierboven beschreven verbetering daarvan mogen echter niet worden gezien als een door de verordening beoogde kwaliteitsverbetering van het landschap.

Om de landschappelijke kwaliteitsverbetering concreet te maken is door ZICHTLIJN d.d. 26 april 2019 een plan opgesteld voor de "Kwaliteitsverbetering landschap & herplantplicht". Dat plan is in het kader van het vooroverleg tussen enerzijds initiatiefnemer en gemeente en anderzijds

tussen gemeente en provincie inmiddels beoordeeld door zowel de gemeente Etten-Leur als de provincie Noord-Brabant.

3.2.4 Toetsing van het plan "Kwaliteitsverbetering landschap & herplantplicht".

Hieronder wordt de beoordeling van het plan "Kwaliteitsverbetering landschap & herplantplicht" weergegeven, door weergave - in 3.2.4.1 - van de gemeentelijke notitie zoals die is opgesteld ten behoeve van het ambtelijk vooroverleg met de provincie en - in 3.2.4.2 - van de (ambtelijke) reactie van de provincie op die notitie en de daarin opgenomen vraagstelling.

3.2.4.1 Gemeentelijke overwegingen / vraagstelling richting provincie

Gemeentelijke notitie:

Gelet op de locatie - een voormalige vuilstortlocatie met een deklaag van circa 0,5 meter, en de aard van de houtopstanden - jonge, spontaan gegroeide houtopstanden, vindt de initiatiefnemer dat van een herplantplicht geen sprake kan zijn. Mogelijk zal de initiatiefnemer op basis van artikel 9.1 van de Verordening natuurbescherming (Vnb) om ontheffing van de herplantplicht verzoeken. Als gemeente hebben we aangegeven begrip te hebben voor het standpunt van de initiatiefnemer maar dat we ons gehouden achten aan de Wet natuurbescherming. De gemeente heeft geen reden de bevindingen uit de quick-scan flora en fauna in twijfel te trekken (p. 22). Wel heeft de gemeente aangegeven dat de herplant in samenhang met maatregelen ter bevordering van de kwaliteit van het landschap gezien kan worden. Dit heeft geleid tot bijgevoegd Landschapsplan kwaliteitsverbetering landschap + herplantplicht.

Afbeelding Oppervlakten te vellen houtopstanden

In het landschapsplan worden ruimtelijke kwaliteitsmaatregelen voorgesteld op het belendende perceel O 108 (blauwe vlak). Indien het bevoegd gezag tot herplant verplicht, kan dit plaatsvinden op het nabij gelegen perceel O 151. De oppervlakte van dit perceel is kleiner dan de oppervlakte van de te vellen houtopstanden. In samenhang met de ruimtelijke kwaliteitsmaatregelen is de oppervlakte van de herbeplanting echter groter dan die van de gevelde houtopstanden. Wat de gemeente betreft wordt daarmee voldaan aan de kwaliteitsverbetering van het landschap en de herplantplicht. Tevens worden maatregelen genomen die de natuurwaarden tussen de zonnepanelen (bloemrijk grasland) en op het zonnepark (faunapassages voor kleine fauna) bevorderen.

Afbeelding Gronden zonnepark, kwaliteitsmaatregelen, herplant

Op dit moment onderzoekt de gemeente of dit perceel gebruikt kan worden als educatief voedselbos. De herplant zal dan plaatsvinden in de vorm van een voedselbos. Zo niet, dan wordt dit perceel ingericht met houtopstanden conform de richtlijnen van het Brabants Landschap.

Kortom, de gemeente zou graag uitspraak krijgen van de provincie over de volgende vragen:

1. Is er sprake van een herplantplicht op basis van de Wet natuurbescherming?
2. Zo ja, is ontheffing van de herplantplicht mogelijk op basis van artikel 9.1 Vnb?
3. Zo nee, kan de provincie instemmen met de beoogde maatregelen ter bevordering van de kwaliteit van het landschap op perceel O 108 en de beoogde herplant op perceel O 151 als voedselbos? Ofwel, kan de provincie instemmen met het landschapsplan?
4. Zo nee, onder welke voorwaarden kan wel worden ingestemd?

Provinciaal beleid

De ontwikkeling van het zonnepark Bollendonkseweg voldoet/zal voldoen aan het provinciale beleid zoals dat is neergelegd in de Verordening ruimte, Verordening natuurbescherming, en de Verordening milieu.

Verordening ruimte

Ten aanzien van de realisatie van zonneparken heeft de provincie specifieke regels (afwegingskader) opgenomen in de Verordening ruimte (artikel 7.20):

- Uit een gemeentelijke visie moet blijken dat de aanwijzing van een projectlocatie nodig is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie.
- In dezelfde visie dient te zijn afgewogen welke locaties binnen de gemeente geschikt zijn, gelet op de aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit.
- Het zonnepark moet een maatschappelijke meerwaarde hebben.
- Het zonnepark moet inpasbaar zijn in de omgeving.

De gemeente heeft dit afwegingskader vertaald in de principes van een gemeentelijke visie, kwaliteitsverbetering van het landschap en maatschappelijke meerwaarde.

A. Gemeentelijke visie: medegebruik van bestaande functies

Binnen de gemeentelijke Milieuvisie 2010-2020 worden geen concrete projectlocaties binnen de gemeente afgewogen. Om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor duurzame energie wil de gemeente de opwekking van duurzame energie stimuleren. Voor zonne-energie geldt dat er gezocht moet worden naar medegebruik van bestaande functies, zoals daken van woningen, bedrijven en het gemeentehuis. Het medegebruik van de voormalige vuilstortplaats als zonnepark past binnen deze visie van medegebruik van bestaande functies.

Deze aanpak sluit aan bij de regionale energietransitie 'Ons 2050' die voor onze regio door gemeenten en de provincie Noord-Brabant is opgesteld. Potentie voor Noord-Brabant ligt in het opwekken van wind- en zonne-energie. En voor een groot deel uit 'no-regret'-maatregelen, zoals het optimaal benutten van al het beschikbaar dakoppervlak voor het opwekken van zonne-energie. Ook het benutten van extensief gebruikte ruimtes, zoals voormalige stortplaatsen, ruimte langs en rond bedrijventerreinen en infrastructuur of het tijdelijk opvullen van geplande stedelijke uitbreidingsgebieden zijn kansrijk en op korte termijn uitvoerbaar. Als deelnemende gemeente aan de regionale energietransitie 'Ons 2050' onderschrijft de gemeente Etten-Leur deze uitgangspunten voor kansrijke en op korte termijn uitvoerbare maatregelen. De realisatie van een zonnepark op de voormalige stort aan de Bollendonkseweg past binnen de regionaal gedeelde visie van meervoudig ruimtegebruik.

B. Kwaliteitsverbetering van het landschap

Voor iedere nieuwe ontwikkeling in het buitengebied is een kwaliteitsverbetering van het landschap verplicht. Het zonnepark dient gepaard te gaan met een fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie of van de extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied of de omgeving. De landschappelijke inpassing van een zonnepark kan ingezet worden als kwaliteitsverbetering. Dit geldt ook voor het toevoegen, versterken of herstellen van landschapselementen die een bijdrage leveren aan de versterking van de landschapsstructuur. Indien die kwaliteitsverbetering in deze zin niet mogelijk is, zal een passende financiële bijdrage in het gemeentelijke groenfonds gestort moeten worden.

De gemeente stelt als voorwaarden dat zonneparken in het buitengebied gecombineerd worden met een landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering van het landschap. In overeenstemming met het provinciale beleid en de regionale afspraken uit het Afsprakenkader kwaliteitsverbetering van het landschap. De ontwikkeling van het zonnepark Bollendonkseweg is aan te merken als een categorie 3-ontwikkeling. Vanwege het meervoudig ruimtegebruik van de voormalige stortplaats en de bestaande landschappelijke inpassing is de aanleg van het zonnepark niet zo zeer van beduidende invloed. Wel is sprake van een niet aan het buitengebied gebonden ontwikkeling. Omdat de locatie landschappelijk al is ingepast, zijn andere (fysieke) maatregelen ter verbetering van het landschap nodig. Voor de ontwikkeling zonnepark Bollendonkseweg merkt de gemeente de volgende maatregelen aan als kwaliteitsverbetering van het landschap:

- Het aanleggen van natuur- en landschapselementen die vanuit het STIKA beschikbaar zijn buiten het bestemmingsvlak waar het zonnepark gerealiseerd wordt.

- Het aanleggen van extensieve recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik.

Natuur- en landschapselement

Op het agrarische akkerperceel O 108 wordt een kwalitatief hoogwaardig, duurzaam en permanent natuur- en landschapselement aangelegd in aansluiting op de natuurwaarden van het natuurgebied Kelsdonk. Er wordt vooral ingezet op waarde creëren voor het leefgebied van struweelvogels.

Extensieve recreatieve voorzieningen

Op het compensatieperceel wordt een struinpad aangelegd, richting het belendende natuurgebied Kelsdonk en de wandelroute Laarzenpad. Tevens komen er rust- en verzamelplekken, met openbaar te gebruiken bankjes, voor wandelaars, fietsers, en overige bezoekers van het natuurgebied en het zonnepark.

Permanente fysieke maatregelen

Deze fysieke kwaliteitsmaatregelen zijn uitgewerkt in bijgevoegd Landschapsplan. Anders dan het zonnepark zijn het natuur- en landschapselement en de extensieve recreatieve voorzieningen niet tijdelijk. De gemeente wil een duurzame aanleg en instandhouding. Beide fysieke maatregelen krijgen een permanent karakter. Ook na verwijdering van de zonnepanelen en bijbehorende voorzieningen blijven het natuur- en landschapselement en de extensieve recreatieve voorzieningen behouden. Hierover worden afspraken gemaakt met de initiatiefnemer.

Ontwerp zonnepark en biodiversiteit

Tevens wordt de ruimte tussen de zonnepanelen aangewend voor de ontwikkeling van biodiversiteit onder en tussen de panelen. Dit is niet aan te merken als een maatregel ter verbetering van het landschap. Het zonnepark krijgt rijen zonnepanelen, tussen de rijen zonnepanelen wordt een ruimte van 2,4 m gelaten ter bevordering van de biodiversiteit. Er wordt bloemrijk grasland gebruikt, met een oppervlakte van 39.289 m². Het zal vlinder-, bijen, en andere bestuivende insectenpopulaties bevorderen. Vogels vinden hier insecten en zaden, waardoor ook zij profiteren van het bloemrijke grasland. Tevens worden faunapassages voor klein wild aangelegd, zodat kleine dieren zich vrij op het zonnepark kunnen bewegen.

C. Maatschappelijke meerwaarde

Zonneparken moeten een maatschappelijke meerwaarde hebben. Ook de omgeving dient op een of andere manier te kunnen profiteren. Daarvoor zijn verschillende mogelijkheden. De maatschappelijke meerwaarde van de ontwikkeling Zonnepark Bollendonkseweg ligt in meervoudig ruimtegebruik, het ontbreken van enige impact op de omgeving, sociale participatie en bijdrage in de energietransitie.

Meervoudig ruimtegebruik

Het betreft een voormalige stortlocatie die gebruikt gaat worden voor meerdere doelen, tevens als zonnepark. Er is daarmee sprake van meervoudig ruimtegebruik. Er wordt geen beslag gelegd op het buitengebied. De locatie aan de Bollendonkseweg is vanuit het principe van zorgvuldig ruimtegebruik aan te merken als een voorkeurslocatie voor zonnepanelen. Conform het regionale, provinciale en gemeentelijke beleid. Bovendien voegt het zonnepark iets duurzaam toe aan het wandelgebied in natuurgebied Kelsdonk. Veel wandelaars beginnen hun wandeling bij de Vangkooi, een oorspronkelijke verzamelplaats voor vee. Bij de entree van het zonnepark wordt een nieuw landschapselement aangelegd, een bosplantsoen met flora passend bij het vogelrijke natuurgebied Kelsdonk. Dit element wordt mede ingericht als rust- en verzamelplek voor wandelaars, fietsers en overige bezoekers. In het gebied komen cultuurhistorie, duurzaamheid, natuur en educatie bij elkaar, daadwerkelijk te ervaren voor de bezoekers.

Geen impact op omgeving, wel kwaliteitsimpuls

Vanwege de groene omkadering van de voorkeurslocatie heeft het zonnepark geen impact op de omgeving. De zonnepanelen, het hekwerk, en transformatorgebouw zullen niet zichtbaar zijn vanaf het openbaar gebied. Met de aanleg van het zonnepark verandert de beleving van het landschap niet, vanwege de compensatie van gevelde houtopstanden bij de entree van het zonnepark krijgt die beleving zelfs een hoogwaardige kwaliteitsimpuls.

Sociale participatie

De initiatiefnemer heeft de samenwerking gezocht met DuurSaam Etten-Leur. Dit is een onafhankelijk netwerk van betrokken inwoners die zich verenigd hebben om de gebouwde omgeving in Etten-Leur maximaal te verduurzamen. Via energietoekomst DuurSaam Etten-Leur worden de inwoners van Etten-Leur betrokken bij dit project, door via de energietoekomst een participatiemogelijkheid te bieden en/of door de energietoekomst vanuit de exploitatie van het initiatief een jaarlijkse bijdrage toe te kennen. Op dit moment worden de afspraken uitgewerkt en vastgelegd in een overeenkomst tussen beide partijen.

Bijdrage energietransitie

Het zonnepark wil een bijdrage leveren aan initiatieven op het vlak van energietransitie in de gemeente Etten-Leur. Ook educatie en informatie kunnen bijdragen aan het duurzaamheidsdenken van onze inwoners. Daarom zal het zonnepark worden opengesteld voor educatie en informatie. Schoolklassen worden ontvangen en krijgen een toelichting. Er wordt een struinp pad aangelegd, in verbinding met het natuurgebied Kelsendonk en de wandelroute Laarzenpad. Wandelaars kunnen toegang krijgen tot het zonnepark. Hierover zijn afspraken gemaakt met Stichting Natuur- en Milieu Educatie Etten-Leur. Ook zal er een informatiebord bij de entree worden geplaatst, met bankjes, als rust- en verzamelaars voor fietsers, wandelaars, en overige bezoekers. Op het informatiebord wordt informatie gegeven over duurzame energie, bijvoorbeeld over de hoeveelheid opgewekte stroom, het aantal ton koolstofdioxide dat niet wordt uitgestoten, het aantal huishoudens dat wordt voorzien van groene stroom, enzovoorts. Ook wordt het ontwerp van het zonnepark toegelicht, mede in relatie tot de biodiversiteit rondom de panelen, enzovoorts.

Verordening natuurbescherming

Vanwege het vellen/rooien van houtopstanden op het middenterrein van de voormalige stortplaats is ontheffing van de provincie vereist. Hiervoor geldt als voorwaarde een herplantplicht. De beoogde herbepanting is opgenomen in het rapport "kwaliteitsverbetering landschap en herplantplicht" (ZICHTLIJN - 1904026-156).

3.2.4.2 Reactie provincie

In haar e-mailbericht van 17 april 2019 heeft Mevr. ir. F.M. Naus (FNaus@brabant.nl), planoloog Ruimtelijke ontwikkeling Midden West bij de Provincie Noord-Brabant gereageerd op de voormelde vragen van de gemeente.

Geconcludeerd wordt dat de wet- en regelgeving zich niet verzet tegen de in het plan "kwaliteitsverbetering landschap en herplantplicht" gekozen stapeling van kwaliteitsverbeterende ingrepen op het perceel van de stortplaats (sectie O, nr. 108) en de herplant op het nabijgelegen perceel (sectie O, nr. 151), in de vorm van een voedselbos. De inhoudelijke beoordeling wordt overigens feitelijk overgelaten aan de gemeente Etten-Leur. Deze reactie is onderdeel van BIJLAGE 7 van deze Ruimtelijke Onderbouwing.

3.3 Regionaal beleid

Waar de energietransitie op landelijk niveau vraagt om een heldere visie en consistent beleid, is er uiteraard ook behoefte aan een heldere visie en uitwerking op regionaal en lokaal niveau nodig. Daarom heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten begin 2017 de pilot 'Ons2050' in West-Brabant geïnitieerd om tot een lokale energiestrategie te komen. In deze pilot werd de nadruk gelegd op de vraag: Welke mogelijkheden kunnen we in de regio aanpakken zonder tussenkomst van de landelijke politiek?

Eind november 2017 heeft de daartoe ingestelde Regiegroep de definitieve Regionale Energiestrategie West-Brabant 'Ons 2050' gepresenteerd (zie: www.energietransitiwb.nl/Ons2050). Daarin wordt de energietransitie-opgave voor West-Brabant als volgt omschreven:

- Het realiseren van een energiebesparing van in totaal 28 PJ, wat neerkomt op ongeveer 25% besparing op het verwachte verbruik in 2050.
- Maximaal inzetten op duurzaam opwekken van de resterende energievraag (95 PJ).
- Inzet op een nieuwe bewustzijn en eigenaarschap. Dit is nodig om de versnelling naar een energie-neutrale regio in 2050 te bewerkstelligen.

Het strategisch document benadrukt dat de energietransitie alleen kan slagen als ondernemers, overheid, onderwijs en ondernemende inwoners (de "4 O's") actief samenwerken. Om de geschetste opgave op een juiste wijze gezamenlijk met betrokken stakeholders in te vullen, gaat West-Brabant een strategie volgen die bestaat uit de hieronder genoemde 7 leidende principes:

1. De energietransitie is een gezamenlijke opgave en iedereen draagt bij.
2. Bewustzijn en eigenaarschap wordt opgebouwd en via een doelgroepenbenadering continu versterkt.
3. Keuze voor een gefaseerde aanpak die uitgaat van een versnelling van energiebesparing en energieopwekking vanaf 2022 en vanaf 2030.
4. Maatwerk per energiebehoefte.
5. Regionaal faciliteren we de lokale uitvoering van de energiebesparing.
6. Koppeling van de energietransitie aan overige ruimtelijke ontwikkelingen.
7. Plukken van "het laaghangend fruit".

De Uitvoeringsagenda richt zich o.a. op het versneld realiseren van Zon en Wind projecten, met een totaal vermogen van in totaal 8,55 PJ tot 2022.

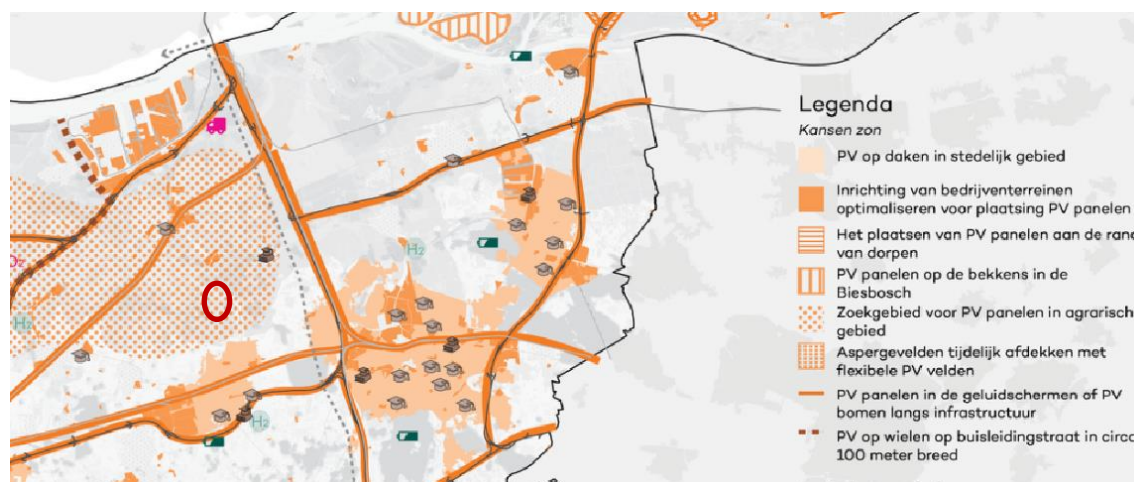
Een belangrijk aspect is dat in hoofdstuk 3 van deze definitieve Regionale Energiestrategie het optimaal benutten van extensief gebruikte ruimtes zoals voormalige stortplaatsen voor zonne-energie als kansrijk worden benoemd en op korte termijn uitvoerbaar.

Beoordeling

Dit initiatief levert een aanzienlijke bijdrage aan het op duurzame opwekken van energie. Een tot op heden onbenutte ruimte – een voormalige stortplaats - wordt benut.

Het plangebied ligt binnen een gebied dat op de kansenkaart zonne-energie is aangewezen als zoekgebied voor PV panelen in agrarisch gebied, zoals te zien is op onderstaande figuur..

Uitsnede kanskaart zonne-energie met aanduiding plangebied

Conclusie

Het initiatief past binnen het regionaal beleid.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Structuurvisie Plus, Etten-Leur in Bloei 2020

Op 23 mei 2005 heeft de gemeenteraad de Structuurvisie Plus 2020 vastgesteld. In deze visie is op hoofdlijnen de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Etten-Leur vastgesteld. Etten-Leur onderkent de behoefte aan duurzame (schone) energieproductie. De ruimtelijke impact van windenergie wordt in de visie besproken, over zonne-energie worden geen opmerkingen gemaakt. Er is een nieuwe structuurvisie in voorbereiding.

Beoordeling

Dit initiatief draagt wezenlijk bij aan het op duurzame wijze opwekken van schone energie door middel van zonnepanelen.

Conclusie

Dit initiatief past binnen de structuurvisie van Etten-Leur.

3.4.2 Gemeentelijke Milieuvisie 2010 -2020

Op 13 juli 2010 heeft de gemeenteraad de Milieuvisie 2010 – 2020 vastgesteld, die de gemeentelijke milieuambities beschrijft.

Deze milieuambitie 2020 is als volgt geformuleerd:

De gemeente Etten-Leur streeft naar een samenleving waarin ecologie, algemeen welbevinden en economie in balans zijn. Een 'samenleving in balans' betekent een gezonde omgeving voor inwoners, werknemers, recreanten en de natuur. Als aan deze voorwaarde is voldaan, is in Etten-Leur sprake van een duurzame samenleving.

Er heeft inmiddels een tussentijdse evaluatie van deze milieuvisie plaatsgevonden.

De gemeente stelt vast dat steeds meer particulieren met initiatieven komen om duurzame energie (met name via zonnepanelen) op te wekken. Hierin neemt de gemeente een meer faciliterende en adviserende rol in waarbij zoveel mogelijk aan de burger en maatschappelijke organisaties wordt overgelaten.

Beoordeling

Voorliggend plan betreft een initiatief voor duurzame energie afkomstig van particulieren. De gemeente neemt ten aanzien van dergelijke projecten veelal een faciliterende rol aan.

Conclusie

Dit initiatief is dus passend binnen de gemeentelijke milieuvisie.

3.4.3 Overig gemeentelijk beleid

De gemeente heeft een actieve rol gespeeld in de totstandkoming van de Regionale Energiestrategie West-Brabant 'Ons 2050' en onderschrijft de daarin genoemde projectkansen, met name voor wat betreft het benutten van voormalige stortplaatsen voor zonne-energie.

Er wordt inmiddels gewerkt aan een (voorontwerp van een) gemeentelijke visie als bedoeld in de Verordening Ruimte, waaruit blijkt dat de projectlocatie nodig is voor het bereiken van de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie.

4 OMGEVINGSASPECTEN

Voor het ontwikkelen en in stand houden van een leefbare en duurzame gemeente dient bij ruimtelijke planvorming rekening te worden gehouden met de milieu- en omgevingsaspecten die door het plangebied en of de omgeving hiervan worden opgelegd. Door rekening te houden met deze aspecten kan een goed leefklimaat worden ontwikkeld en in stand gehouden. In dit hoofdstuk worden de verschillende milieu- en omgevingsaspecten die van belang zijn voor het plangebied nader toegelicht.

4.1 Hergebruik vuilstortplaats

Voor het hergebruik van de vuilstortplaats dient een beschikking voor hergebruik te zijn afgegeven. Voor de aanvraag van de beschikking is een hergebruiksplan opgesteld, die als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing is gevoegd.

De voorwaarden en uitgangspunten voor de uit te voeren werkzaamheden vooruitlopend op en in het kader van het hergebruik van de vuilstortplaats voor dit project zijn als volgt:

- de bestaande deklaag op het in zuidelijke richting aflopende stortlichaam zal - waar de noodzaak middels proefboringen is vastgesteld - worden aangevuld tot de voorgeschreven dikte van 0,5 m. (Deze werkzaamheden dienen ook zonder dat sprake wordt van een zonnepark te worden uitgevoerd). De deklaag vervolgens worden benut voor het plaatsen van de draagconstructies voor de zonnestroom-installatie;
  - onder en tussen de draagconstructies met de zonnepanelen zal gras worden ingezaaid, teneinde de deklaag te voorzien van een wortelende bodembedekking;
  - die bodembedekking zal machinaal dan wel door begrazing worden onderhouden;
  - noodzakelijke graafwerkzaamheden in de deklaag mogen niet dieper plaatsvinden dan 0,50 m –mv. In dat verband is gekozen voor plaatsing van de draagconstructies op betonnen liggers, die slechts tot 0,25 m –mv moeten worden ingegraven. Voor zover sprake is van ondergronds aan te brengen kabels zal dat geschieden d.m.v. mantelbuizen op max. 0,25 m to 0.50 m –mv; waar nodig zullen de kabeltracé's worden voorzien van een extra laag grond.
  - m.b.t. de controle van het grondwater worden naast de bestaande monitoringspeilbuizen nog twee extra peilbuizen geplaatst; de monitoringsfrequentie wordt door de provincie Noord-Brabant bepaald. De te plaatsen draagconstructies met zonnepanelen zullen ervoor zorgen dat hemelwater wat centraler op de deklaag terecht komt, doch dit zal naar verwachting niet of nauwelijks van invloed zijn op het infiltreren van het regenwater in de deklaag;
  - de bestaande (begroeide) taluds (beschermd groensingel) worden niet aangetast. Wel zal sprake zijn van periodiek groot onderhoud* van de singel, waarbij o.a. sprake zal zijn van:
    - o terugsnoeien van (te) hoge bomen;
    - o beperkte kap van bomen;
    - o verbetering van de structuur van de groensingel.
- In dit verband wordt verwezen naar de BEA-rapportage.
(* = ELVO overweegt hiervoor een beheerplan op te stellen).

4.2 Verkeer en parkeren

Het plangebied is bereikbaar door middel van een inrit vanaf de Bollendonkseweg, die is gelegen in het verlengde van de Haansberg. De Bollendonkseweg zelf biedt in noordwestelijke richting geen aansluiting op het omliggende wegennet. Ook het Windgat biedt in oostelijke richting geen ontsluitingsmogelijkheden omdat dit overgaat in een onverhard pad. Op het terrein zelf is er een halfverharde toegangsweg naar het verhoogde terreingedeelte.

Namens ELVO is via een aantal proefboringen een inschatting gemaakt voor wat betreft het volume grond dat benodigd is om de deklaag aan te vullen. Naar verwachting zal dit een aanvoer van een relatief beperkte hoeveelheid grond betekenen, vooruitlopend op - en derhalve los van - het thans beoogde zonnepark-project.

Op verzoek van ELVO is door ZICHTLIJN een aantal proefboringen verricht. Het rapport "onderzoek dikte bestaande deklaag" (Bijlage 8) toont aan dat de conclusie gerechtvaardigd is dat de deklaag vrijwel geheel voldoet aan de voorgeschreven dikte van 0,5 m. In het werk zal de toplaag van de deklaag worden geëgaliseerd (geschraapt) met een kilverbak, waardoor de plaatselijke aanwezige "zonken" worden weggewerkt. Het is niet de bedoeling dat de toplaag "waterpas" wordt geëgaliseerd; de bestaande glooiingen van het stortlichaam zullen worden gehandhaafd en ook na realisatie van het zonnepark als zodanig herkenbaar zijn.

Beoordeling aanvoer grond

Teneinde de egalisering van die toplaag te kunnen uitvoeren is een inschatting gemaakt van de benodigde aanvoer van grond.

Vooralsnog wordt die aanvoer ingeschat op 1.000 tot 2.000 m³ grond, hetgeen zou neerkomen op ca. **85** transporten van 24 m³/stuk. Aanvoer zal geschieden met in acht name van de bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk).

Grondtransport zal via de A58, bedrijventerrein Vosdonk en de Haansberg plaatsvinden, dan wel via een andere door de gemeente kenbaar te maken route.

Beoordeling bouwfase

De aanleg van een solarpark brengt tijdelijk de nodige verkeersbewegingen met zich mee. De bouwperiode wordt geschat op 3 maanden. Deze extra verkeersbewegingen laten zich onderverdelen in aanvoer van materialen en dagelijkse verkeer van (personeel) van aannemers en onderaannemers van en naar de bouwplaats, veelal door middel van busjes en personenauto's. In de tabel hieronder zijn de extra verkeersbewegingen vermeld.

	Zwaar vrachtverkeer	Middelzwaar / licht vrachtverkeer	Bestelbusjes / personenauto's
Aanvoer materiaal	320	40	
Verkeer personeel			10 - 15 per dag gedurende 3 maanden
totaal	320	40	650 - 975

De omgeving van het plangebied bestaat uit agrarisch buitengebied waar weinig verkeersbewegingen plaatsvinden. De wegen rondom het plangebied bestaan uit rustige landelijke gebiedsontsluitingswegen die deze extra verkeersbewegingen tijdens een beperkte bouwperiode kunnen verwerken.

De zware transporten in verband met de aanvoer van materiaal ten behoeve van de bouw van het zonnepark zullen via de A58, bedrijventerrein Vosdonk, de Bankenstraat en de Haansberg plaatsvinden (zie onderstaande kaart), dan wel via een andere door de gemeente kenbaar te maken route.

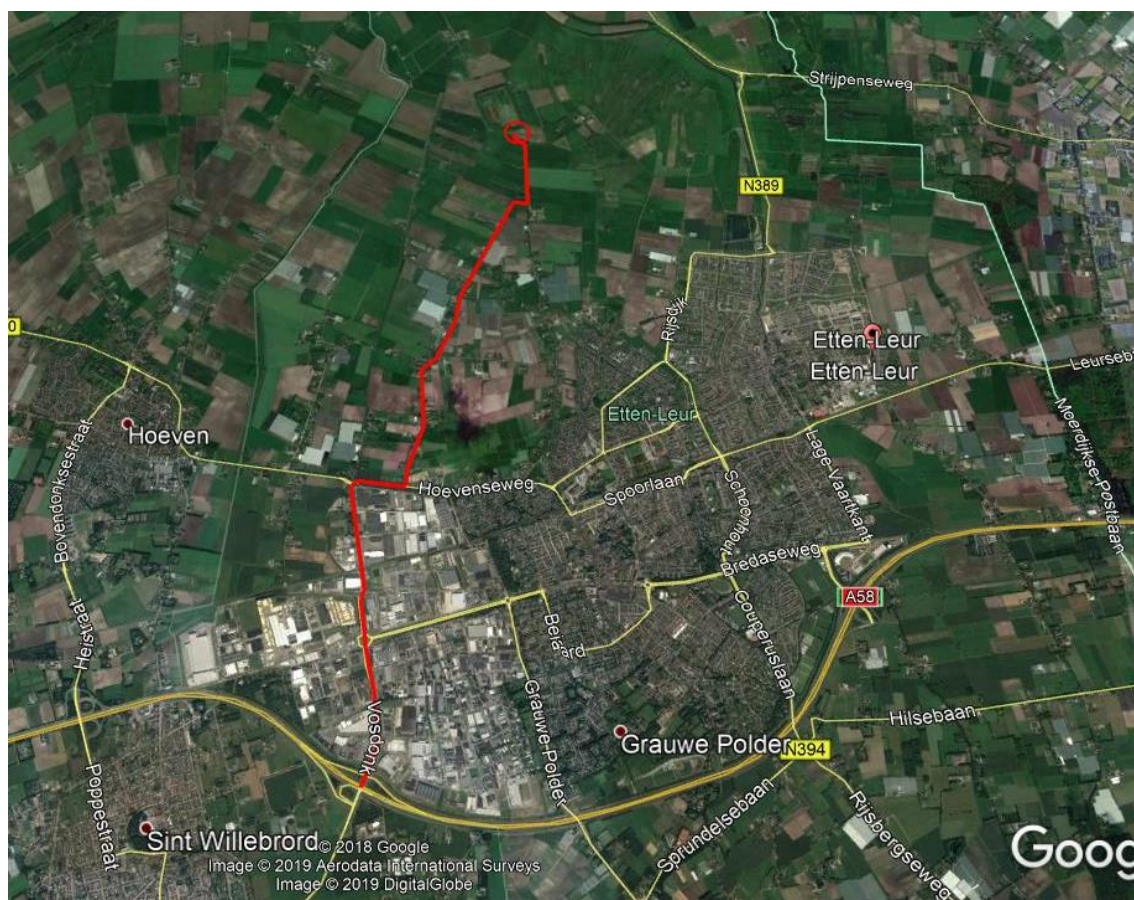
Tijdens de bouwfase kan op eigen terrein worden geparkeerd; aan weersijden van de toegangsweg naar het stortlichaam en op het stortlichaam zelf is daarvoor voldoende parkeergelegenheid.

Beoordeling exploitatiefase

De exploitatie van een solarpark brengt nauwelijks een verkeersaantrekkende werking met zich mee. De weinige extra verkeersbewegingen naar het plangebied die wel plaatsvinden betreffen enkel verkeersbewegingen in het kader van onderhoud en periodieke inspecties aan de installaties van het solarpark. Dit beperkt zich tot maximaal 10 verkeersbewegingen per maand.

In voorkomende gevallen wordt op het terrein van het solarpark geparkeerd.

Aanvoerroute zwaar verkeer vanaf A58

Conclusie

Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor dit initiatief.

4.3 Bodem

Bij een functiewijziging is het in beginsel noodzakelijk om inzicht te bieden in de actuele kwaliteit van de bodem en het grondwater. Voor locaties waar nieuwe (woning)bouwmogelijkheden zijn opgenomen, dient een bodemonderzoek (conform NEN 5740) te worden verricht om eventuele bodem- en/of grondwaterverontreinigingen in kaart te brengen.

Beoordeling

Het plangebied betreft een voormalige vuilstortplaats. De stortplaats wordt beschermd door een deklaag. Zoals eerder aangegeven dient nog een hoeveelheid grond te worden aangevoerd,

teneinde de deklaag - vóórdat sprake is van bebouwing ten behoeve van het solar project - overal te laten voldoen aan de eisen.. Het gaat hierbij om schone, dan wel licht verontreinigde grond, overeenkomstig de regels van het besluit Bodemkwaliteit. De aanwezige peilbuizen worden bij het ophogen zoveel mogelijk beschermd c.q. herplaatst.

De ontwikkeling van een solarpark is voor wat betreft de bodemkwaliteit niet aan te merken als een gevoelige functie. Bovendien zal door de voorgenomen ontwikkeling van het project geen grond uit het plangebied worden afgevoerd.

De bodem waarop de bouwactiviteiten plaats zullen vinden, is de circa 50 centimeter dikke deklaag die werd aangebracht na de sluiting van het stort. Nadien hebben hierop geen activiteiten plaatsgevonden die een nadelige invloed op de bodemkwaliteit kunnen hebben gehad.

Het project zal in overleg met de netbeheerder worden aangesloten op het aanwezige elektriciteitsnet. Tussen het aansluitpunt en de op de projectlocatie te plaatsen trafo zal daarvoor een kabel moeten worden aangelegd.

Aanleg van die kabel geschiedt grotendeels via de wegbermen, en voorts op de daarvoor gebruikelijke wijze, in overleg met en onder goedkeuring van de betrokken (overheids-)instanties.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor dit initiatief.

4.4 Geluid

Net als bij de vaststelling van een bestemmingsplan is bij het nemen van besluit op een een aanvraag om een omgevingsvergunning op basis van art. 2.12 lid 1 sub a onder 3° Wabo de Wet geluidhinder (Wgh) van toepassing. De Wgh biedt geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) bescherming tegen geluidhinder van wegverkeerlawaaai, spoorweglawaaai en industriewaaai door middel van zonering.

In situaties waarin de Wgh niet van toepassing is, dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening een akoestische beoordeling gegeven te worden.

Beoordeling

Het initiatief maakt geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk.

Het solarpark zelf omvat geen installaties die een geluidsproductie van enige omvang hebben produceren waardoor er sprake zou kunnen zijn van een belemmering voor de omgeving kunnen vormen. Daarbij is binnen een straal van 500 meter rondom het plangebied geen geluidsgevoelige (woon)bebouwing aanwezig.

Conclusie

Het aspect geluid vormt voor dit initiatief geen belemmering.

4.5 Luchtkwaliteit

Luchtkwaliteit is geregeld in de Wet milieubeheer. Een specifiek onderdeel van deze wet is de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). Hierin is bepaald wanneer de mate van de bijdrage aan de luchtverontreiniging verwaarloosbaar klein is. In zo'n geval hoeft een project niet langer meer getoetst te worden, ongeacht of in de huidige situatie al sprake is van een overschrijding van grenswaarden.

Een project kan als NIBM worden beschouwd als aannemelijk is dat het project niet leidt tot een toename van de concentraties van NO₂ of PM₁₀ van meer dan 3% van de grenswaarde.

Beoordeling

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van dit initiatief is nagenoeg nihil. Uitsluitend voor onderhoudswerkzaamheden en periodieke inspecties zijn verkeersbewegingen te verwachten. Dit aantal ligt beduidend lager dan het aantal verkeersbewegingen bij 1.500 woningen. De bijdrage van dit initiatief aan de luchtkwaliteit blijft dus ruim onder het 3% criterium blijft of is kleiner dan 1,2 µg/m³. Het plan draagt dus niet of nauwelijks bij aan de luchtverontreiniging en is in dat opzicht niet in betekenende mate. Daarom is een onderzoek naar de luchtkwaliteit en/of toetsing aan de grenswaarden niet nodig.

Opgemerkt wordt nog dat in het eerste volledige exploitatiejaar de te verwachten stroomproductie ca. 9,22 MWh zal bedragen, hetgeen een besparing op de CO₂-uitstoot betekent van ca. 3.872 ton/jr.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit levert geen belemmeringen op voor dit initiatief.

4.6 Externe veiligheid

Activiteiten met gevaarlijke stoffen leveren risico's op voor de omgeving. Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) vormen het wettelijk kader voor het omgaan met deze risico's. Door het stellen van eisen aan afstanden tussen risicovolle inrichtingen en (beperkt) kwetsbare objecten (woningen, kantoren, scholen, enz.) worden de eventuele gevolgen van deze risico's zoveel mogelijk beperkt.

Beoordeling

Het initiatief maakt geen nieuwe risicovolle inrichting mogelijk en betreft ook geen (beperkt) kwetsbaar object. Een verdere toetsing is daarmee niet aan de orde.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid levert geen belemmeringen op voor dit initiatief.

4.7 Milieuzonering

Milieuzonering is het aanbrengen van een noodzakelijke ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies ter bescherming of vergroting van de kwaliteit van de leefomgeving.

Milieuzonering beperkt zich tot de milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie: geur, stof, geluid en gevaar. Als hulpmiddel voor de inpassing van bedrijvigheid in haar fysieke omgeving of van gevoelige functies nabij bedrijven, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), in samenwerking met de Ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Economische zaken, in 2009 een indicatieve bedrijvenlijst opgesteld (brochure 'Bedrijven en milieuzonering'). Deze indicatieve bedrijvenlijst geeft richtafstanden, gebaseerd op de omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd.

Beoordeling

Er dient bekeken te worden of er in de omgeving van het plangebied functies voorkomen die een

invloed kunnen hebben op de nieuwe functie. Tevens dient bekeken te worden of de nieuwe functie zelf geen consequenties heeft voor omliggende woningen en/ of bedrijven.

Effecten van omgeving

Er is geen sprake van een milieugevoelige functie. De eventuele aanwezigheid van milieubelastende functies in de nabijheid van het plangebied vormt dus geen belemmering voor dit initiatief.

Effecten op omgeving

Een zonnepark vormt volgens de (indicatieve) brochure 'Bedrijven en Milieuzonering' geen milieubelastende functie. Wel zal op het terrein een transformatorstation worden gerealiseerd met een vermogen van 10 kVA. Hiervoor geldt een richtafstand van 30 meter.

Het glazen oppervlak van de panelen kan zorgen voor reflectie en daarmee voor hinder voor omwonenden, voor gebruikers van de openbare ruimte of voor weggebruikers. Alhoewel de installatie boven op het stortlichaam zal worden gerealiseerd, zal het solarpark door de aanwezige groenstrook niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.

Door de beperkte hoogte van de draagconstructies en de toepassing van een anti-reflectielaag op de zonnepanelen is er nauwelijks sprake van lichtweerskaatsing naar de (directe) omgeving. Daarbij wordt in een straal van 500 meter rondom het plangebied geen (woon)bebouwing aangetroffen.

Conclusie

Het aspect milieuzonering vormt geen belemmering voor dit initiatief.

4.8 Water

Op grond van artikel 3.1.6 lid 1 onder b van het Bro dient inzicht te worden gegeven in de gevolgen voor de waterhuishouding die samenhangen met een ruimtelijke ontwikkeling die door middel van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt.

De waterschappen in Nederland richten zich op een veilig en goed bewoonbaar land met gezonde duurzame watersystemen. Nagestreefd wordt het vergroten van de belevingswaarde van stedelijk water, natuurvriendelijke inrichtingen en de duurzaamheid van watersystemen. De waterbeheerders werken daarom samen met gemeenten, die de regie hebben over de ruimtelijke ordening en het beheer van de openbare ruimte, om deze doelstellingen uit te voeren.

Het waterschap Brabantse Delta is verantwoordelijk voor het waterbeheer (waterkwaliteit en kwantiteit) binnen het plangebied. Voor waterhuishoudkundige ingrepen in de Keur van toepassing. De Keur is een waterschapsverordening die gebods- en verbodsbepalingen bevat met betrekking tot ingrepen die consequenties hebben voor de waterhuishouding en het waterbeheer. Zo is het verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur water af te voeren naar of aan te voeren uit, te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktelichamen in de beschermde gebieden zoals die zijn aangegeven op de Keurkaart.

De Keur is onder andere te raadplegen via de site van waterschap Brabantse Delta.

Huidige situatie

Ligging plangebied

Het plangebied ligt binnen het beheersgebied van het waterschap Brabantse Delta. Het maaiveld ter plaatse ligt circa 8,50 meter hoger dan het omliggende landschap, op een hoogte van circa 9,20 meter boven N.A.P.

Het plangebied heeft volgens het bestemmingsplan een dubbelbestemming "Waterstaat – Attentiegebied EHS"; dit is een beschermingsgebied rondom een natte natuurparel.

Bodem en grondwater

Het plangebied ligt in het overgangsgebied zand-klei. Het betreft echter een (voormalige) storthoop, zodat het maaiveld ter plaatse meerdere meters is opgehoogd.

Voordat het stort werd aangelegd, is een voormalige dekzandrug enkele meters afgegraven.

Voor het plangebied is sprake van grondwatertrap IIIb. Dat wil zeggen dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand circa 25-40 centimeter beneden maaiveld ligt en dat de gemiddeld laagste grondwaterstand circa 80-120 centimeter beneden maaiveld ligt.

Rondom het stortlichaam is momenteel een aantal monitoringspeilbuizen geplaatst.

Watersysteem

Rondom de voormalige stortplaats is een slotensysteem aanwezig. Deze sloten zijn gecategoriseerd als B-watgangen.

Watersysteemkwaliteit en ecologie

Binnen het plangebied liggen geen waterlopen die zijn aangewezen als ecologische verbindingzone of als KRW-waterlichaam.

Veiligheid en waterkeringen

Binnen het plangebied liggen geen waterkeringen of bijbehorende beschermingszones.

Toekomstige situatie

Algemeen

Het initiatief bestaat uit de realisatie van een solarpark met een oppervlakte van circa 9,8 hectare. Bij de beoogde ontwikkeling worden zonnepanelen geplaatst op een metalen frame. Het regenwater dat op de panelen valt, stroomt af richting de bodem (tussen de zonnepanelen is voldoende ruimte aanwezig, zodat het regenwater verspreidt op het maaiveld valt), waar het water infiltreert. Het regenwater stroomt dan ook niet versneld af richting het oppervlaktewater. Het solarpark wordt door de vrije afstroming van het regenwater richting de onderliggende bodem niet gezien als toename in verharding. Watercompensatie is voor dit plan dan ook niet vereist.

Afvalwater

Het initiatief leidt niet tot de productie van afvalwater en wordt dus ook niet aangesloten op een rioleringsstelsel. Het hemelwater afkomstig van de zonnepanelen stroomt direct af richting de bodem en is niet verontreinigd zodat dit niet leidt tot verontreiniging van bodem of oppervlaktewater.

Watersysteem

Het initiatief leidt niet tot een wijziging in het watersysteem. Er worden geen watgangen gedempt of aangelegd en er wordt geen drainage voorzien. De afwatering van het plangebied blijft ongewijzigd.

M.b.t. de controle van het grondwater worden naast de bestaande monitoringspeilbuizen nog twee extra peilbuizen geplaatst; de monitoringsfrequentie wordt door de provincie Noord-Brabant bepaald.

Watersysteemkwaliteit en ecologie

Ter voorkoming van diffuse verontreinigingen van water en bodem is het van belang om duurzame, niet-uitloogbare materialen te gebruiken, zowel gedurende de bouw- als de gebruiksfase. Zonnepanelen voldoen hieraan.

Veiligheid en waterkeringen

De ontwikkeling heeft geen invloed op waterkeringen of bijbehorende beschermingszones.

Waterbeheer

Voor aanpassingen aan het bestaande watersysteem dient bij het waterschap vergunning te worden aangevraagd op grond van de "Keur". Dit geldt dus bijvoorbeeld voor het graven van nieuwe watergangen, het aanbrengen van een stuw of het afvoeren van hemelwater naar het oppervlaktewater. In de Keur is ook geregeld dat een beschermingszone voor watergangen en waterkeringen in acht dient te worden genomen. Dit betekent dat binnen de beschermingszone niet zonder ontheffing van het waterschap gebouwd, geplant of opgeslagen mag worden. Het initiatief heeft geen invloed op het waterbeheer.

Om te voldoen aan de watertoets dient deze waterparagraaf formeel ter beoordeling te worden voorgelegd aan het waterschap Brabantse Delta. Overigens kan voor het werkgebied van dit waterschap via www.digitalewatertoets.nl nog geen project worden aangemeld voor der watertoets.

Geconcludeerd kan worden dat het beoogde project geen afbreuk doet aan het behoud, herstel en ontwikkeling van de hydrologische waarden in/om het plangebied zoals die door de dubbelbestemming "Waterstaat – Attentiegebied EHS" beschermd worden.

4.9 Natuur

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor en een gebiedsgericht spoor. De bescherming van deze twee sporen is geregeld in de Wet natuurbescherming. Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de natuurwetgeving.

- ***Quickscan Flora & Fauna***

Econsultancy heeft in opdracht van AGEL Adviseurs een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het plangebied. De rapportage van deze quickscan is als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd. Hieronder worden beknopt de conclusies weergegeven.

Beoordeling en deelconclusie soortenbescherming

Geconcludeerd wordt dat voor uitvoering van de bouw middels nader onderzoek meer duidelijkheid dient te worden verkregen omtrent de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van de das rondom de onderzoekslocatie.

Ten aanzien van de bunzing, boommarter, hermelijn en wezel wordt er geadviseerd om met behulp van een ecologisch werkprotocol in combinatie met ecologische begeleiding te werken.

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen of voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uit voeren.

Daarnaast dient bij werkzaamheden te allen tijde de zorgplicht in acht te worden genomen ten aanzien van onder andere algemene zoogdieren en amfibieën en de alpenwatersalamander.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Beoordeling en deelconclusie gebiedsbescherming

Met betrekking tot de bestaande groensingel rondom het stortlichaam worden geen bezwaren voorzien in de uitvoering van de voorgenomen herontwikkeling op de onderzoeklocatie.

Beoordeling en deelconclusie houtopstanden

Uit de hierna genoemde Bomen Effect Analyse (BEA) blijkt dat voormelde groensingel zich heeft ontwikkeld op de taluds van het stortlichaam en dat zich op het stortlichaam zelf spontaan enige houtopstanden hebben ontwikkeld in de vorm van enkele honderden wilgen, populieren en berken. Alvorens het beoogde zonnepark kan worden gerealiseerd dienen deze houtopstanden te worden gerooid.

Daarvan dient op grond van de Wet natuurbescherming melding te worden gedaan aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

De grondeigenaar (ELVO) heeft die melding inmiddels (digitaal) ingediend. De grondeigenaar zal uiteraard aan de wettelijke herplantplicht moeten voldoen. Daartoe biedt het terrein van de voormalige stortplaats nog een (beperkte) mogelijkheid in het zuidelijke deel van het kadastrale perceel. Het ZICHTLIJN-plan "Kwaliteitsverbetering landschap & herplantplicht" (Bijlage 7) is bij de melding gevoegd, teneinde de herplantplicht te concretiseren.

Het betreffende terreingedeelte - met een oppervlakte van ca. 1,3 ha - heeft volgens het bestemmingsplan "Buitengebied" de bestemming "Agrarisch met waarden". Volgens artikel 4.1 van de regels kan binnen die bestemming niet alleen sprake zijn van grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde grondgebonden veehouderijen, maar ook van (o.a.) agrarisch natuur- en / of landschapsbeheer, alsmede - ter plaatse van de (hier van toepassing zijnde) aanduidingen "cultuurhistorisch vlak", "groenblauwe mantel" en/of "leefgebied struweelvogels" - van behoud, versterking en / of ontwikkeling van de natuurwaarden en landschapswaarden.

In dat verband is het bepaalde in 36.7 van de regels van belang. In dat artikel wordt voor bepaalde werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden een omgevingsvergunning vereist, zoals voor

het beplanten van gronden met houtopstanden, ingeval sprake is van de de gebiedsaanduiding "cultuurhistorisch vlak".

Artikel 36.7.3 van de regels regelt de Toelaatbaarheid:

De in 36.7.1 genoemde omgevingsvergunning kan worden verleend voor werken, geen bouwwerken zijnde, en / of werkzaamheden die de betreffende natuur- en landschapswaarden niet in onevenredige mate aantasten, dan wel de mogelijkheden voor behoud, versterking en / of herstel van die waarden niet in onevenredige mate verkleinen. Alvorens te beslissen wint het bevoegd gezag advies in bij een deskundige op het gebied van natuur- en landschapswaarden.

Terzake van het Plan "Kwaliteitsverbetering landschap & herplantplicht" is vooroverleg gevoerd met de bevoegde gezagen (provincie en gemeente). Dat vooroverleg heeft geleid tot de conclusie dat door de realisatie van dat plan zal worden voldaan aan de vereisten met betrekking tot de landschapsverbetering en de herplantplicht, en dat de omgevingsvergunning voor dat plan binnen de toelaatbaarheidscriteria van voormeld artikel 36.7.3 valt.

Op grond van de dubbelbestemmingen "Waarde - archeologie 2" (artikel 27) en "Waterstaat - Attentiegebied EHS" (artikel 30) gelden ook nog andere criteria voor bepaalde vergunningplichtige werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden., doch die leveren geen belemmeringen op voor de vereiste omgevingsvergunning.

Conclusie:

Binnen de relevante afwegingskaders ex artikel 36,7.3, artikel 27 en/of artikel 30 van de bestemmingsplanregels kan voor het beplantingsplan omgevingsvergunning worden verleend. Het plan voorziet in de op grond van de Verordening Ruimte vereiste kwaliteitsverbetering van het landschap, alsmede in de herplantplicht op grond van de Wet natuurbescherming.

• Bomen Effect Analyse

Omdat er op en vooral rondom het plangebied zich bomen bevinden die mogelijk invloeden zullen ondergaan van de voorgenomen aanleg van het solar park, heeft Boomadviesbureau Duifhuizen in opdracht van AGEL Adviseurs een Bomen Effect Analyse (hierna: BEA) uitgevoerd. De onderzoeksvragen luiden:

1. geven omvang en soort van de van het stortlichaam te verwijderen houtopstanden aanleiding tot het treffen van mitigerende maatregelen en/of het treffen van andere voorzieningen ?
2. kunnen de bomen rondom het beoogde zonnepark in de huidige verschijningsvorm en op de huidige standplaats duurzaam worden ingepast ?
3. welke projectaanpassingen, gerichte (beschermings)maatregelen en randvoorwaarden zijn hiervoor noodzakelijk?

De volledige rapportage is als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd. Hieronder zijn de conclusies en de adviezen beknopt weergegeven.

Ad 1) Voor een aantal bomen die zich op het centrale deel van het projectterrein bevinden geldt dat deze niet te handhaven zijn. Het gaat hier om enkele honderden wilgen, populieren en berken die zich hier spontaan ontwikkeld hebben (opslag). Het zijn bomen die zich in de jeugdfase bevinden en groeien in een dicht verband waarin nog niet ingegrepen (gedund) is. De landschappelijke waarde van deze houtopstanden is nihil, gegeven het feit dat deze bomen zich binnen de forse omringende groensingel bevinden en vanuit het omliggende gebied niet zichtbaar zijn. Voor zover van mitigerende maatregelen sprake zou moeten zijn wordt opgemerkt dat de voorgenomen opschoning van de omringende groensingel in elk geval zal leiden tot een verbetering van de kwaliteit van de onderbeplanting in de groensingel. Indien en voor zover sprake is van een herplantplicht zou dat kunnen plaatsvinden:

- a. deels door het aanbrengen (aanvullen) van kwalitatief hoogwaardige onderbeplanting* in de groensingel;
- b. deels door het benutten van de zuidelijke punt voor het herplanten van bomen overeenkomstig een alsdan op te stellen beplantingsplan.

Ad 2) De overige bomen in de secties aan de randen van het terrein, die hun uiteindelijke omvang nog lang niet bereikt hebben, kunnen duurzaam ingepast worden indien voldaan wordt aan de maatregelen en aanpassingen zoals genoemd onder 2). De te handhaven bomen vormen een meersoortig bomenbestand dat zich kan ontwikkelen tot een bos met

natuurwaarden en dat het zonnepark (als mogelijk storend element) visueel onttrekt aan de landelijke omgeving.

Met name de hoge populieren aan de oost- en zuidzijde van het stortlichaam kunnen overigens gesnoeid en afgetopt worden, waarbij rekening moet worden gehouden met de visueel afschermende werking van de groensingel. Anderzijds kan daarbij rekening worden gehouden met het voorkomen van schaduwwerking op de zonnepanelen aan met name de oost- en zuidzijde.

Ad 3) Zoals reeds opgemerkt bevinden met name de bomen aan de binnenzijde van de randsecties zich binnen de invloedssfeer van het project. Ze kunnen beschadigd worden door de aanlegwerkzaamheden of zelf schade veroorzaken door (op termijn) om te waaien of door hun (toekomstige) schaduwwerking. Verder moet er een zekere werkruimte rondom de bomen gereserveerd worden in verband met toekomstig onderhoud (innemen kronen, verwijderen afgestorven takken, verwijderen gevaarlijke bomen). In paragraaf 5.2 van de rapportage worden de maatregelen en randvoorwaarden nader uitgewerkt.

Geadviseerd wordt:

1. Een bouwvrije strook van minimaal 3 m tussen de zonnepanelen en de groensingel (insteek taluds) te reserveren voor boomonderhoud; een bredere bouwvrije strook zal de risico's van lichtderving en schade door takbreuk (populieren!) of windworp verkleinen, doch dat is een keuze van de grondeigenaar c.q. exploitant van het zonnepark;
2. De randbomen in sectie 1, 4 en 11 te snoeien waarbij de overhangende en de eenzijdig ontwikkelde en mechanisch overbelaste takken aan de zijde van het terrein worden gesnoeid en omgevallen bomen worden verwijderd;
3. Een geschikte locatie voor de aanleg van kabels en leidingen te zoeken waarbij zo min mogelijk in de bewortelde zone van de grote populieren aan de buitenzijde van het projectterrein hoeft te worden gegraven; geadviseerd wordt voor de kabels en leidingen een tracé te zoeken in/aan de bestaande toegangsweg naar het stortlichaam;
4. De huidige toegangsweg (sectie 2) als ontsluitingsweg te gebruiken. Hiervoor dient de een takvrije ruimte onder de bomen van 5 meter gecreëerd te worden i.v.m. voldoende doorrijhoogte voor bouwmaterieel. Verder dienen hier de afgestorven takken en de onwortelde boom (die boven de weg hangt) verwijderd te worden;
5. Voorafgaand aan de aanlegwerkzaamheden ter bescherming van de bomen bouwhekken aan te brengen aan weerszijden van de toegangsweg en aan de binnenzijde van de boombeplanting rondom het terrein. Op locaties waar dit niet mogelijk is moeten met name de dikkere populieren beschermd worden door individuele stam- en stamvoetbescherming;
6. De populieren aan de binnenzijde van het terrein jaarlijks te inspecteren op symptomen die wijzen op een verminderde stabiliteit (kantelende kluit).

- **Nader onderzoek aanwezigheid das**

Econsultancy heeft medio oktober 2018 het nader onderzoek naar de aanwezigheid van de das in het plangebied uitgevoerd. De rapportage van dit nader onderzoek is als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd. Hieronder is de conclusie beknopt weergegeven.

De das is tijdens het cameravallen onderzoek niet waargenomen. Tevens is tijdens het plaatsen van de cameravallen en omliggende gebied onderzocht op burchten, wissels, vraatsporen en putjes afkomstig van de das. Deze zijn niet gesignaleerd.. Hiermee kan worden geconcludeerd dat de das momenteel geen gebruik maakt van de onderzoekslocatie.

Tijdens het cameravallen onderzoek zijn de bunzing en steenmarter wel aangetroffen. Zoals met betrekking tot de bunzing al in de quickscan is geconstateerd wordt ook voor de steenmarter geadviseerd om met behulp van een ecologisch werkprotocol in combinatie

met ecologische begeleiding te werken. Dat heeft op zich geen ingrijpende gevolgen voor de realisatie van het project.

4.10 Archeologie

Het geldende bestemmingsplan kent aan een deel van het plangebied de dubbelbestemming 'Waarde – archeologie 2' toe en aan een ander deel de dubbelbestemming 'Waarde – archeologie 4'. Verder is relevant de gebiedsaanduiding 'overig – archeologie opgehoogd'.

Beoordeling

Ingevolge de regels van de dubbelbestemmingen in combinatie met de gebiedsaanduiding 'archeologie – opgehoogd' geldt er een verplichting tot het overleggen van een archeologisch rapport als er sprake is van een bodemingreep dieper dan 1,40 meter. De werkzaamheden voorzien in graafwerkzaamheden tot maximaal 0,25 meter onder maaiveld. De genoemde drempelwaarde wordt dus niet overschreden. Het uitvoeren van een archeologisch onderzoek is daardoor niet aan de orde.

Overigens wordt het maaiveld ter plaatse gevormd door de bovenkant van de aangebrachte deklaag met een dikte van 0.50 meter. Onder die deklaag bevindt zich de feitelijke stortplaats. Er is dus geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat zich daarin archeologische waarden bevinden.

Conclusie

Het aspect archeologie levert geen belemmeringen op voor dit initiatief.

4.11 Kabels en leidingen

Kabels, leidingen en straalpaden dienen te worden beschermd tegen ingrepen die de werking ervan kunnen bedreigen. Aan de andere kant dient de omgeving te worden beschermd tegen het gevaar dat van bestaande en toekomstige leidingen, kabels en hoogspanningslijnen kan uitgaan. Uit inventarisatie is gebleken dat er zich binnen of in de directe omgeving van het plangebied geen relevante kabels, leidingen of straalpaden bevinden.

Voor aanvang van de (graaf-)werkzaamheden wordt evenwel de ligging van kabels en leidingen in het plangebied door middel van een KLIC-melding opgevraagd bij de betrokken leidingbeheerders.

Binnen het plangebied zal (beperkt) sprake zijn van de aanleg van ondergrondse kabels. Daarvoor zullen mantelbuizen worden aangebracht op een diepte van ca. 25 cm onder maaiveld.

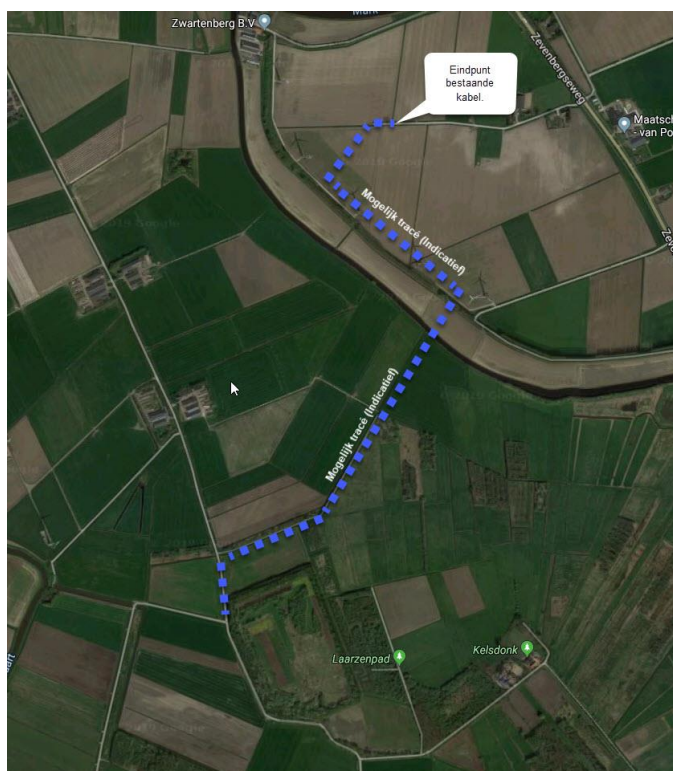
Vanaf de op het terrein zelf te plaatsen trafo zal vervolgens sprake zijn van een kabeltracé richting het netaansluitingspunt (zie ook 4.3).

Voor wat betreft de aanleg van de kabel die nodig is om de aansluiting op het bestaande netwerk te realiseren en die buiten het plangebied ligt, is afstemming gezocht met netwerkbeheerder Enexis. Het doel hiervan is om de werkzaamheden samen te laten vallen met de werkzaamheden die nodig zijn voor de kabel ten behoeve van de nieuw te plaatsen windmolens in de Kelsdonk-polder. De gemeente wenst de gelijktijdige aanleg van die kabels en de reconstructie van de Bankenstraat met GroEnergie Groep B.V. vast te leggen in de (anterieure) overeenkomst.

Voor wat betreft de aanleg van de kabel die nodig is om de aansluiting op het bestaande netwerk te realiseren en die buiten het plangebied ligt, is uiteraard overleg gevoerd met netwerkbeheerder Enexis.

Daarbij is als uitgangspunt gehanteerd dat de voor het zonnepark benodigde aansluitwerkzaamheden - voor zover die in de Bankenstraat zouden moeten plaatsvinden - samen moeten vallen met de werkzaamheden die nodig zijn voor de kabel ten behoeve van de nieuw te plaatsen windmolens in de Kelsdonkpolder. De Bankenstraat wordt binnenkort gereconstrueerd en de gemeente Etten-Leur wenst uitdrukkelijk te voorkomen dat die straat direct na de reconstructie opnieuw "op de schop" zou moeten .

Inmiddels is duidelijk dat de aansluiting van het zonnepark niet via de Bankenstraat zal geschieden. Met Enexis en de eigenaar van het windpark ten noorden van de stortplaats is in principe geconcludeerd dat gebruik zal kunnen worden gemaakt van de huidige netaansluiting van het windpark. Die zou namelijk bij de komende opschaling buitenbedrijf worden gesteld, maar partijen zijn thans in overleg omtrent de voorwaarden waaronder die aansluiting kan worden verlengd en kan worden benut voor de aansluiting van het zonnepark. Partijen zijn thans in overleg om tot definitieve afspraken te komen.

ENEXIS NETBEHEER B.V. Engineering & Aanleg / Zwaanhoefstraat 12 / 4702 LC
Roosendaal / Postbus 856 / 5201 AW 's-Hertogenbosch / KVK-nummer 17131139
T 0900 18 70

4.12 Overige aspecten

Geur, volksgezondheid i.r.t. veehouderijen, spuitzones gewasbeschermingsmiddelen en hoogspanningslijnen (bijvoorbeeld) zijn niet toegelicht in de onderbouwing. Deze milieuaspecten vormen geen belemmering voor de planvorming.

4.13 M.e.r.-beoordeling

Wettelijk kader

De milieueffectrapportage-procedure (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is altijd gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, bestemmingsplan of vergunning. De wettelijke eisen ten aanzien van m.e.r. zijn vastgelegd in de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r.

In de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten).

In bijlage C en D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen.

Voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen op de D-lijst die onder de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

Per 7 juli 2017 is het Besluit m.e.r. gewijzigd. Hierin is een nieuwe procedure voor de m.e.r.-beoordeling opgenomen.

Toetsingskader

Een m.e.r.-procedure is noodzakelijk als een besluit wordt genomen over een activiteit waarbij belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. De vraag of door voorgenomen activiteiten belangrijke nadelige milieugevolgen veroorzaakt kunnen worden staat dan ook centraal bij het beoordelen of een m.e.r. moet worden uitgevoerd. De Europese Unie heeft in de richtlijn m.e.r. aangegeven bij welke activiteiten er zeer waarschijnlijk sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen. Deze activiteiten zijn door de Nederlandse regering overgenomen en verwerkt in onderdeel C van het Besluit m.e.r. Voor deze activiteiten geldt direct een m.e.r.-plicht. Ook zijn in het Besluit m.e.r. activiteiten aangewezen waarvoor het niet zeker is of er belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Deze zijn beschreven in onderdeel D van het Besluit m.e.r.

De artikelen 7.16 tot en met 7.20a van de Wet milieubeheer zijn in de nieuwe wetgeving voor alle in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten van de D-lijst van toepassing. Het maakt daarvoor niet uit of het een activiteit onder of boven de D-drempel betreft. Voorafgaand aan de vergunningaanvraag of de ruimtelijke procedure dient een aparte beslissing te worden genomen dat geen MER nodig is. Om te bepalen of er bij deze activiteiten uit onderdeel D sprake kan zijn van belangrijke nadelige milieugevolgen dient hiervoor per geval een m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden. In een m.e.r.-beoordeling dient beoordeeld te worden of een activiteit mogelijke nadelige milieugevolgen veroorzaakt.

De "belangrijke nadelige gevolgen" kunnen worden beoordeeld op basis van het toetsingskader van bijlage III van de Europese Richtlijn Milieueffectbeoordeling. Bijlage III noemt drie hoofdthema's:

- kenmerken van de activiteit;

- plaats van de activiteit;
- kenmerken van het potentiële effect.

In de Vormvrije Beoordelingsnotitie zonnepark Hijken d.d. 16 oktober 2017 is door Pandora Consult B.V. te Hengelo de vraag aan de orde gesteld of er voor een zonnepark een vormvrije m.e.r.-beoordeling van toepassing is. Uit die notitie zijn de navolgende alinea's overgenomen (cursief):

Een zonnepark of zonne-energie als zodanige activiteit komt niet voor op de D-lijst. Categorieën waar zonneparken mogelijk onder zouden kunnen vallen zijn:

- *D9: Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan*
- *D22.1: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water.*

De vraag of voor een zonnepark de vormvrije m.e.r. beoordeling van toepassing is, is voorgelegd aan InfoMil. Volgens InfoMil valt een zonnepark, mits het park geen onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject, niet onder categorie D9. Voor de categorie D9 moet vooral worden gedacht aan glastuinbouw of de omzetting van landbouw naar waterberging.

Ook categorie D22.1 is niet aan de orde. Volgens de beschrijving gaat het om installaties voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Een zonnepark produceert alleen elektriciteit en voldoet daarmee niet aan de activiteit uit D22.1. Het standpunt van InfoMil is dus ook dat voor een zonnepark, mits geen onderdeel van een grotere activiteit, een vormvrije m.e.r. beoordeling niet aan de orde is.

Toetsing

De reactie van InfoMil heeft ook toepassing op het voor de voormalige stortplaats aan de Bollendonkseweg beoogde project. In de onderhavige situatie is eveneens geen sprake van een landinrichtingsproject, zodat de conclusie gerechtvaardigd is dat voor de voormalige stortplaats aan de Bollendonkseweg een vormvrije m.e.r. beoordeling niet aan de orde is.

Conclusie

Het beoogde zonnepark behelst geen activiteit die een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling vereist. In deze ruimtelijke onderbouwing is overigens aangetoond dat het plan geen belangrijke nadelige milieugevolgen heeft.

5 UITVOERBAARHEID

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Artikel 6.12 lid 2 van de Wet ruimtelijk ordening bepaalt dat de gemeenteraad, als er sprake is van één of meer aangewezen bouwplannen, verplicht is een exploitatieplan vast te stellen indien het verhaal van kosten van grondexploitatie niet anderszins is verzekerd. Nu er geen sprake is van een dergelijk bouwplan, is er weliswaar geen noodzaak tot het aangaan van een anterieure overeenkomst, maar de gemeente wil toch enkele afspraken met GroEnergie Groep B.V. vastleggen in een dergelijke overeenkomst.

Voorts wordt er een planschadeverhaalsovereenkomst gesloten tussen de gemeente en de initiatiefnemer, waardoor een eventueel recht op tegemoetkoming in planschade verhaald kan worden op de initiatiefnemer.

Met ELVO is overeengekomen dat GroEnergie Groep B.V., dan wel een Special Purpose Vehicle (SPV) in de vorm van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die verantwoordelijk zal zijn voor de exploitatie van het solarpark, na verkregen omgevingsvergunning en SDE+-subsidietoezegging, een recht van opstal voor de duur van 25 jaar verkrijgt voor de realisatie en in stand houding van de zonnepaneleninstallatie.

ELVO blijft jegens het bevoegd gezag eerste verantwoordelijke voor het doen verwijderen van de zonnepanelen-installatie na afloop van de vergunningstermijn van 25 jaar. Op haar beurt heeft ELVO daarover afspraken vastgelegd, die door de op te richten S.P.V. zullen moeten worden nagekomen.

Overigens is het verkrijgen van een positieve beschikking op grond van de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE⁺) voor GroEnergie Groep B.V. wel een vereiste om tot een economisch verantwoorde investering c.q. exploitatie te komen.

Die subsidie kan pas worden aangevraagd op basis van een in werking getreden Omgevingsvergunning.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Samenwerking

Initiatiefnemers zoeken de samenwerking met DuurSaam Etten-Leur, het onafhankelijke netwerk van betrokken inwoners van Etten-Leur die zich verenigd hebben om de gebouwde omgeving in Etten-Leur maximaal te verduurzamen. Tussen ELVO/GroEnergie Groep B.V. en Duursaam Etten-Leur hebben inmiddels al enkele (positieve) gesprekken plaatsgevonden, op basis waarvan tussen GroEnergie Groep en Duursaam Etten-Leur inmiddels een intentieovereenkomst tot stand is gekomen (Bijlage 9), die nader zal worden uitgewerkt.

Omgevingsdialoog

Initiatiefnemer heeft in de maand april 2019 de omwonenden* van de voormalige stortplaats geïnformeerd omtrent het initiatiefplan.

* Onder "omwonenden" worden in dit verband verstaan alle bewoners van adressen:

- binnen een straal van ca. 1.200 m rondom de vm. stortplaats;

Ruimtelijke onderbouwing
Solarpark Bollendonkseweg
Gemeente Etten-Leur

20140506-01
april 2019

- dit betreft 2 adressen aan de Bollendonkseweg, 2 adressen aan de Haansberg, 2 adressen aan het Windgat, 1 adres aan de Bankenstraat en 1 adres aan de Rioolseweg;

Vanwege het beperkte aantal heeft GroEnergie Groep B.V. besloten om de omwonenden individueel (dus per adres) te benaderen en te informeren in een zgn. "keukentafelgesprek"

Doel van deze gesprekken was om de omwonenden te informeren over (o.a.):

- a. het project op zich (dat voor de omgeving immers nagenoeg onzichtbaar zal zijn);
- b. de procedure en de planning van de werkzaamheden;
- c. participatiemogelijkheden en samenwerking met Duursaam Etten-Leur;
- d. consequenties gedurende de bouwperiode.

Een (geobjectiveerd) verslag van deze keukentafelgesprekken is als BIJLAGE aan de gemeente Etten-Leur beschikbaar worden gesteld ten behoeve van de verdere procedure.

Vooroverleg

In het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening wordt deze ruimtelijke onderbouwing aan de daarvoor in aanmerking komende instanties toegezonden.

Zienswijzen

Deze ruimtelijke onderbouwing is opgesteld ten behoeve van een afwijking van het bestemmingsplan, conform artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hierop is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Een ieder krijgt gedurende 6 weken volgend op de terinzagelegging de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.

BIJLAGE 1

(HERZIENING) HERGEBRUIKSPLAN, ALS BEDOELD IN ARTIKEL 4.4.6 PROVINCIALE MILIEUVERORDENING 2010 (PMV) HERINRICHTING STORTPLAATS BOLLENDONKSEWEG ETTEN-LEUR (NB-CODE 1700016), ELVO B.V., PROJECTNUMMER 1739, D.D. 04-04-2019.

Ruimtelijke onderbouwing
Solarpark Bollendonkseweg
Gemeente Etten-Leur

20140506-01
april 2019

BIJLAGE 2

ONTHEFFINGSAANVRAAG PROVINCIALE MILIEUVERORDENING D.D. 26-10-2018 (initieel).
(met ontvangstbevestiging provincie d.d. 10-04-2019).

Ruimtelijke onderbouwing
Solarpark Bollendonkseweg
Gemeente Etten-Leur

20140506-01
april 2019

BIJLAGE 3

ECONSULTANCY, RAPPORTAGE QUICKSCAN FLORA & FAUNA BOLLENDONKSEWEG TE ETTEN-
LEUR, RAPPORTNUMMER 7305.001, D11, D.D. 31-01-2019.

Ruimtelijke onderbouwing
Solarpark Bollendonkseweg
Gemeente Etten-Leur

20140506-01
april 2019

BIJLAGE 4

BOOMADVIESBUREAU DUIFHUIZEN, BOMEN EFFECT ANALYSE ZONNEPARK ETTEN-LEUR,
REFERENTIE 18928, VERSIE 1.0, D.D. 28-09-2018/30-01-2019.

BIJLAGE 5

ECONSULTANCY, RAPPORTAGE NADER DASSENONDERZOEK BOLLENDONKSEWEG ETTEN-
LEUR, D.D. 29-11-2018.

BIJLAGE 6

PRODUCTSHEET LANDSCAPE 4 HEIGHT with FAST SLIDE FOUNDATION (SADEF)

SADEF	Product datasheet	NR.
	Landscape 4 height	
	with Fast Slide – foundations	
BRUGGESTEENWEG 60	Version: 1	
B - 8830 GITS	page 1/2	
Customer:	Project:	

Landscape 4 height with Fast Slide – on foundations

Features:

- No soil sealing
- Quick and easy mounting
- High economic efficiency
- Valid for framed modules (height 35-50mm)
- Integrated cable management (purlins)
- No clamp needed
- Applicable for max. terrain slope 5%

Technical data:

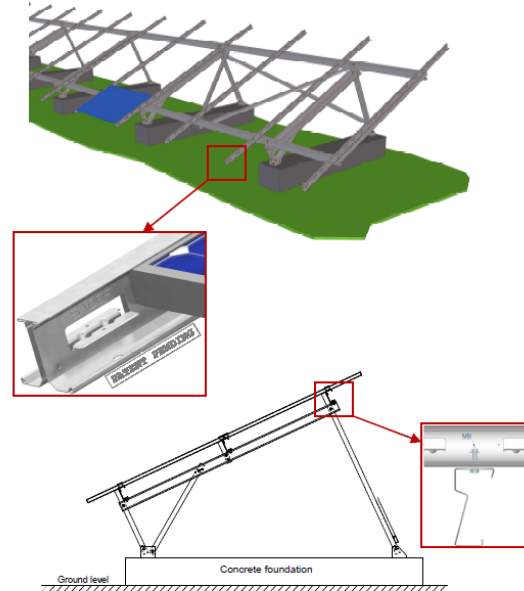
Material:

- Pre-galvanized Z800 (= 800 gr zinc/m², average of 55 µm) and/or Magnelis (ZM 310) in steel grade S390GD

Structural analysis:

- Structural analysis based upon a geological & topographical survey
- Individual systems analysis based on regional load values
- Load assumptions according to Eurocode and its corresponding national application document
- Structure design life time: 25 years
- Highly efficient, material-saving profile geometries
- Structural verification of all construction components based on FEM-calculation

SADEF	Product datasheet	NR.
	Landscape 4 height	
	with Fast Slide – foundations	
BRUGGESTEENWEG 60	Version: 1	
B - 8830 GITS	page 2/2	
Customer:	Project:	

SADEF building division	Author: WN	Date: 29/05/2015
T. +32 / 51 261 211 F. +32 / 51 261 301		voestalpine
ONE STEP AHEAD.		

This print and the information hereon is a confidential disclosure. The subject matter of which is the property of SADEF n.v.

SADEF building division	Author: WN	Date: 29/05/2015
T. +32 / 51 261 211 F. +32 / 51 261 301		voestalpine
ONE STEP AHEAD.		

This print and the information hereon is a confidential disclosure. The subject matter of which is the property of SADEF n.v.

BIJLAGE 7

PLAN "KWALITEITSVERBETERING & HERPLANTPLICHT", ZICHTLIJN te Dongen, projectcode R156-2, d.d. 07-05-2019, met:

- c. notitie gemeente met vraagstelling aan provincie (vooroverleg);
- d. reactie provincie d.d. 17-04-2019;

Ruimtelijke onderbouwing
Solarpark Bollendonkseweg
Gemeente Etten-Leur

20140506-01
april 2019

BIJLAGE 8

RAPPORTAGE "onderzoek dikte bestaande deklaag", ZICHTLIJN te Dongen, d.d. 26-03-2019.

BIJLAGE 9

SAMENVATTEND VERSLAG keukentafelgesprekken d.d. 29-04-2019.